

O Bibliji

Copyright © 2012

Kristova pentekostna crkva

Ilica 200

10 000 Zagreb

www.pentekost.hr

SADRŽAJ

UVOD	3
BIBLIJA – RIJEČ BOŽJA	4
NOVOZAVJETNI KANON I JEZIK BIBLIJE	17
PISCI NOVOG ZAVJETA	23
APOKRIFNE KNJIGE, MISE ZADUŠNICE I ČISTILIŠTE	44
BOŽJE IME	47
TKO JE SVETI DUH?	49
KRŠĆANIN I STAROZAVJETNI ZAKON	51
BIBLIJA I SUBOTA	53
ZAŠTO ČITATI STARI ZAVJET	57
STAROZAVJETNA PROROČANSTVA O ISUSU	58
MISLI POZNATIH LJUDI U SVIJETLU BIBLIJE	61
PRAVILO ŽIVOTA	68
STARA BIBLIJA	69
RAZMIŠLJANJA	71

UVOD

Biblija ili Sveto Pismo jest zbirka knjiga koju kršćani i Hebreji svaki na svoj način, smatraju svetom i normativnom. Kršćani je proučavaju kao svoju normativnu knjigu u kojoj nalaze riječ Božju.

Riječ Božja se ne mijenja. Ona je uvijek ista, ali mi se mijenjamo i stanje, u kojem se nalazimo se mijenja. Savjet, vodstvo, utjehu ili blagoslov primamo iz tog, Bogom nadahnutog Pisma, upravo onda kada nam je potrebno. To nam je još jedan znak da je Bog, autor Pisma, živ. On vidi našu potrebu i odgovara na način koji možemo razumjeti.

Što dublje prodiremo u njene dubine, sve više nas oduševljava i privlači. Kroz nju nam se otkriva sva dubina Božje ljubavi za svakog čovjeka. U njoj možemo pročitati što nam Bog želi dati, ali isto tako i detaljne upute što trebamo učiniti da bismo to primili. Upute za život kakav Gospodin želi da živimo, kratke su, jasne i primjerima potkrijepljene. Zaista, samo je Bogu moguće biti tako temeljit, sveobuhvatan, a uz to svakom razumljiv!

To je zanimljiva knjiga koju uz ispravan pristup možemo s napetošću čitati od korica do korica, a da nam ne dosadi. Ona može zadovoljiti našu znatiželju za znanjem od postanka svijeta i prvog čovjeka na zemlji, do kraja svijeta kojeg i kakvog mi poznajemo. Uvodi nas u novo, tisućljetno, Kristovo kraljevstvo na zemlji. Na kraju, ona nas ne ostavlja bez nade, već otvara vidik u novu, obećanu i još neviđenu vječnost.

BIBLIJA – RIJEČ BOŽJA

Vjerujemo da je Biblija riječ Božja. Ona nije kao svaka druga knjiga, jedino je Ona: nepogrešiva, nadahnuta, vjerodostojna, mjerodavna, vječna, dostatna, i autoritativna Božja objava samoga sebe palom čovjeku.

Sama Biblija tvrdi da je ona Riječ Božja (*2.Tim.3:16-17; 2.Pt.1:20-21; Heb.4:12; Ps.119:11,89; Lk. 4:4; Iv.17:17; Izr.30:5*). Biblija nije obična knjiga. Nije obična njezina povijest, niti je običan njezin sadržaj, a ni utjecaj.

Srž Svetoga pisma je Isus Krist

Stari zavjet prikazuje Božjeg Sina kao Mesiju – Otkupitelja svijeta, a Novi zavjet Božjeg Sina otkriva kao Isusa Krista, Spasitelja svijeta, to jest čovjeka i sveg čovječanstva.

Svaka stranica Biblije nam otkriva, simbolično ili stvarno, Božju brigu za čovjeka. Križ je ispunjenje Božje ljubavi. Na križu su se Božja ljubav i vjernost sastale, a pravda i mir zagrlile¹.

Kroz život i smrt Isusa Krista – Sina Božjega, Bog nam je otkrio svoju ljubav i svoj karakter. Križ otkriva Boga punog ljubav, koji je dopustio

¹ Usporedi Ps.85:11-14.

da njegov Jedinorođeni Sin bude žrtva za naše grijehе. Kakva milost Božja!

Božja ljubav koja se u potpunosti očituje na križu, jeste srž Biblije – riječi Božje. Sve ostale biblijske istine proučavaju se s toga gledišta.

Svaki čovjek bi trebao posjedovati riječ Božju, čitati je, proučavati, prakticirati u svom životu i biti joj poslušan.

Pošto vjerujemo da je Biblija riječ Božja, tada svaka neposlušnost riječi Božjoj – Bibliji je automatski neposlušnost samome Bogu i grijeh protiv Boga.

Iako su Bibliju pisali Božji, sveti ljudi (*četrdesetak autora*), pod nadahnućem Svetoga Duha i to u periodu od petnaest stoljeća, vjerujemo da je njen autor sam Bog, a ne čovjek.

Jedino nam Biblija daje odgovore na najvažnija životna pitanja i jedino nam ona otkriva tko je Bog i kakav je Bog?

Što Bog traži od čovjeka?² Što je grijeh?³ Koje su posljedice grijeha?⁴

² Čovjek treba vjerovati u Boga *Iv.14:1; Heb. 11 poglavlje. Priznati svoj grijeh Izr.28:13; Iz.55:7; Lk.5:32. Pokajati se i obratiti Bogu: Mt.3:2; 21:28-32; Lk.13:3; 17:3-4; Dj.2:38-39; 3:19; Heb.3:7-8; Jak.4:8-10; Otk.3:19-20. Predati i posvetiti svoj život Bogu: Heb. 12:14; Rim. 12:1-2.*

³ Grijeh je bezakonje (1.Iv.3:4) i svaka je nepravda grijeh (1.Iv.5:17).

⁴ Grijeh razdvaja Boga i čovjeka (Iz.59:1-3). Ako čovjek ne uzvjeruje, ne obrati se i ne pokaje – bit će vječno odvojenje od Boga.

Kako se osloboditi grijeha i na koji se način čovjek može spasiti? ⁵
Kako živjeti za Boga?⁶ Kamo ćemo dospjeti nakon smrti? I na sva
ostala čovjekova životna pitanja jedino ona – Biblija ima odgovore.

Biblija je nadahnuti riječ Božja. Kad kažemo da je nadahnuti⁷
(*posvećena i inspirirana, vođena Božjim dahom*), mislimo na djelovanje
Duha Svetoga. On (*Duh Sveti*), je taj koji je vodio i nadgledao autore
Biblije⁸.

Biblija je Božanska istina izrečena ljudskim jezikom; i ako ju je pisalo
četrdesetak autora koji su živjeli u različito vrijeme, različitim
sredinama i različitim okolnostima, svaki pojedini od njih je zapisivao
upravo one riječi kojima ga je Bog kroz Duha Svetoga nadahnuo⁹. Sve
što je bilo zapisano u tom razdoblju, bilo je u savršenom skladu sa
svime onim što su i ostali pisci zapisali. Tako, sa sigurnošću možemo
reći da je jedan Um upravljao i nadzirao sve pice Biblije.

⁵ Vjerom u Boga, pokajanjem i obraćenjem. Jedini put do Boga je kroz Isusa Krista
(Dj.4:12; 1.Tim.2:5).

⁶ Nakon obraćenja – živjeti novim životom, životom u ljubavi, posvećenju i svetosti.

⁷ „Sve je pismo“, kaže Pavao, „od Boga dano“ (2.Tim.3:16). Grčka riječ
„*theopneustos*“ prevedena je kao "nadahnuće," a doslovno prevedena riječ znači
"udahnut Bogom", „udahnuta od Boga“.

⁸ 2.Pt.1:21.

⁹ Pisci Biblije svjedoče da njihova otkrivenja potječu neposredno od Boga. „*Riječ
Gospodnja*“ došla je Jeremiji, Ezekiji, Hoši i drugima (Jer.1:1,2,9; Ez.1:3; Hoš.1:1;
Joel 1:1; Jn.1:1). Kao Gospodnji glasnici (Hag.1:13; 2.Ljet.36:16), Božji su proroci
dobili nalog da govore u Božje ime, govoreći: „*Ovako govori Jahve Gospod*“
(Ez.2:4; Iz.7:7).

Autori su pisali vođeni i upravljani Duhom Svetim, a sam Bog je (kroz Duha Svetoga) čuvao pisce od pogrešaka i propusta. Na taj način je Bog objavio sebe i svoju volju za palo čovječanstvo, to jest i za nas danas.

Ovo je još jasnije prikazano u 2. Petrovoj poslanici 1:20-21, gdje apostol Petar kaže, prvo u 20. stihu:

„Prije svega ovo znajte: nijedno proročanstvo sadržano u Pismu nije stvar samovoljnog tumačenja...“

Drugim riječima, ni u kojem slučaju poruka i otkrivenje Biblije ne može imati svoje porijeklo u čovjeku, već u Bogu. Zatim u 21. stihu apostol Petar nastavlja i objašnjava dalje:

„Jer nikada nijedno proročanstvo nije došlo od ljudskoga htijenja, nego su ljudi govorili od Boga, potaknuti od Duha Svetoga.“

Mogli bismo to lakše ovako shvatiti: kao što čovjek u današnje vrijeme upravlja satelitima u svemiru, posredstvom radiovalova i elektronike, tako je i Bog „upravljao“ ljudima koji su pisali Pismo, to jest Božju svetu Riječ – Bibliju, posredstvom Svetog Duha.

U Starom zavjetu, još dok se nije znalo za suvremene satelite i elektroniku, davno prije lansiranja suvremenih satelita u svemir, David – pisac psalama, u Psalmu 12:7 govori:

„Riječi su Jahvine (Gospodnje) riječi iskrene srebro prokušano, od zemlje odvojeno, sedam puta pročišćeno.“

Prorok Samuel tako jasno u svojoj drugoj knjizi iznosi i kaže: „*Savršeni su puti Gospodnji i riječ je Jahvina (Gospodnja) ognjem kušana...*“ (2.Sam.22:31). To isto potvrđuju i ostali pisci (usporedi Ps.18:30, Ps.119:140 i Izr.30:5).

Ovu su knjigu zajedno pisali Bog i čovjek; Bog kao autor i nadahnitelj, a čovjek zapisujući Bogom nadahnutu, spasiteljsku zamisao, pretačući je u svoj jezik.

Biblija je nastala kroz petnaest stoljeća i obuhvaća događaje širokog geopolitičkog spektra. Ona se pokazala vrhunskim književnim djelom, ali i živom riječju Božjom. Prihvaćali su je pojedinci, obitelji, različiti društveni slojevi pa i mnogi narodi.

Ona – Biblija, govori o Bogu i njegovoj ljubavi prema palom čovjeku. Ona nudi životne pouke, kako na osobnom tako i na društvenom planu. Ona poziva na prihvaćanje Božje ljubavi, kao puta u život koji sigurno neće razočarati. Svi ostali putovi će čovjeka kad – tad razočarati, ali Ona – Riječ Božja nikada.

Njezina je svrha približiti Boga ljudima i ljude k Bogu. Njen vrhunac je svakako, jedinstveno svjedočanstvo o Božjoj požrtvovnoj objavi i ponudi spasenja kroz Krista Isusa.

Niti jedno se Pismo ne smije i ne može tumačiti samovoljno (2.Pt.1:20), jer je nadahnutu; također se ne smije iz/vaditi iz konteksta samo jedan stih, ili dio stiha i na osnovu njega graditi temelj svoga vjerovanja, već uzeti u obzir cjelokupnu pisanu Riječ Božju. Njoj se ništa ne smije dodavati, niti oduzimati.

O njenom nadahnuću govori apostol Pavao u 2. Timoteju 3:16-17 gdje kaže:

„Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljavanje i odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude savršen – opremljen za svako djelo ljubavi“.

Božja pisana Riječ – Biblija je vječna.

Ona nije proizvod ljudske mašte ili vremena, već objavljena pisana Riječ vječnog Boga. Ta Riječ sadrži vječni Božji naum i nastala je prije početka vremena ili postanka svijeta. Iako je začeta u vječnosti, ona je preko ljudi došla u svijet vremena, no i onda kada vrijeme i svijet prođu, Božji Um i namisao, objavljeni u Svetom Pismu, ostat će nepomaknuti i nepromijenjeni. Tu istu misao potvrđuje Gospod Isus Krist u Evanđelju po Mateju 24:35 *„Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje neće proći.“* (Za daljnje razmatranje poveži s: Ps.102:27-28, Iz.51:6, Mk.13:13 i Heb.1:11).

Pod Biblijom – nadahnutom Božjom knjigom smatramo spise koje nazivamo Stari i Novi zavjet, njih ukupno 66 knjiga (39 knjiga Staroga zavjeta i 27 knjiga Novoga zavjeta).

Mjerilo kojim se određuje da li je neka knjiga sveta ili to nije, odnosno da li će se smatrati svetim spisima ili ne, te uvrstiti u Bibliju je kanon. Grčka riječ za kanon znači ravnilo ili štap za mjerenje. U ovome slučaju svaka je knjiga morala proći kanon s kojim se provjeravala cjelokupna doktrina. Samo ono što se slagalo s pravilom vjere i cjelokupnom doktrinom moglo se smatrati kanonskim rukopisom i biti

prihvaćeno. Kada je kanon bio dovršen (*starozavjetni i novozavjetni*), to jest zatvoren više se ništa nije moglo dodati ili oduzeti.

Prva crkva priznaje samo 39 knjiga Staroga zavjeta i sve do 1546 godine tako je i bilo. Rimokatolička Biblija je dvadeset posto veća od Starog zavjeta koji se ne nalazi u nekatoličkim Biblijama.

Rimokatolička je crkva nakon Tridentskog koncila 1546 godine zvanično izjavila da je Bog nadahnuo i sedam apokrifnih knjiga koje prvotno nisu bile priznate kao kanonske, te pet odjeljaka.

Sedam apokrifnih knjiga:

1. Tobija
2. Judita
3. 1 knjiga o Makabejcima
4. 2 knjiga o Makabejcima
5. Knjiga Mudrosti
6. Knjiga Sirahova
7. Baruh

te pet odjeljaka:

1. Pismo Jeremijino, koje je postalo šestim poglavljem Baruhove knjige
2. 107 stihova pridodano Esterinoj knjizi
3. Azarijina molitva, koja je postala Danijelom 3:24-90
4. Priča o Suzani, koja je postala 13 poglavljem Danijelove knjige
5. Priča o Belu i zmaju, koja je postala 14 poglavljem danijelove knjige.

Od samoga početka Palestinski Židovi – Hebreji, Isus i novozavjetni pisci nisu smatrali apokrifne knjige nadahnutima.

Isus je samo Hebrejsku Bibliju prihvatio za svoj život i službu i autorizirao je za svoje učenje (Lk.24:27).

Čak niti sama Rimokatolička crkva nije smatrala apokrifne knjige nadahnutima sve do održavanja Tridentskog koncila u 16 stoljeću (*zar to nije čudno, da je „crkvi“ trebalo gotovo petnaest stoljeća da shvati da su neka apokrifna pisma nadahnuti*). Stoga mi odbacujemo tvrdnje Rimokatoličke crkve o nadahnuću apokrifnih spisa, jer one nisu kanonske.

Vjerujemo da su svih 66 knjiga, od prve knjige Postanka u Starom zavjetu, pa do zadnje knjige Novoga zavjeta, knjige Otkrivenja, istinite Božje riječi (Ps.119:160), koje vječno traju; to jest svaka Njegova, zapisana zapovijed i riječ je vječna Božja Riječ (Mt.5:17-18).

Cjelokupnu Bibliju, njenih 66 knjiga, koristimo za temelj i praksu našeg života i vjerovanja.

Sam Bog nam pomaže razumjeti učenja svoje Riječi. Duh Sveti nije nadahnuo samo one ljude koji su pisali tu Riječ, nego prosvjetljuje i um vjernika, da razumije što čita.

Nitko ne može pravilno razumjeti Pismo, ako mu Sveti Duh u tome ne pomogne, jer je grijeh zamračio um ljudi. Kada Duh Sveti u nama prebiva, objašnjava nam i razjašnjava istinu koja se može naći u Božjoj riječi, On nam pomaže da je ispravno razumijemo i tumačimo (vidi Rim.1:21, Ef.1:18 i 4:18, 1.Kor.2:16-18 i 1.Iv.2:20,27).

Vidimo, dakle, da je Biblija – Božja objava ljudima. Iako se neke tvrdnje na oko u njoj čine proturječnima, njihovo tumačenje postaje jasno, samo ako se sagleda u svijetlu cijele Biblije, odnosno svih njenih šezdeset i šest spisa – pisama. Uz to Sveti Duh prosvjetljuje naš um kako bismo točno tumačili Božju riječ i razumjeli lekcije koje On želi da naučimo.

Mi vjerujemo da je Biblija – Sveto pismo, od početka do kraja Pisma naš konačni autoritet po pitanju naše vjere, života (*prakse*) i ponašanja (2.Tim.3:16-17). Također, vjerujemo da je Biblija iznad svega u svakom pogledu našeg života.

Njena učenja stavljamo iznad tradicije, prijatelja i obitelji. Svrćamo pozornost na njena upozorenja i njeno vodstvo. Božja Riječ je jedina istina (Iv.17:17). Stoga joj pripisujemo najveći autoritet, kako za svoj osobni tako i za cjelokupni život crkve.

Vjerujemo, stoga da jedino i samo Biblija sadrži sve što je potrebno za čovjekovo spasenje, te nepogrešiva pravila za vjerovanje i praktični

život vjernika. Vjerujemo da je tekst Svetog pisma napisan da bi ga čitali i razumjeli svi ljudi, osobito vjernici.

Bog nam i sada – i danas, govori kroz svoju pisanu Riječ i kaže „*Bog koji je nekoć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, na kraju, to jest u ovo vrijeme, govorio nam je po Sinu...*“ Heb.1:1-2. „*Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje neće proći.*“ Mt.24:35 (još usporedi s Mk.13:31, Lk.21:33, Heb.1:11, Ps.102:27, Iz.51:6).

Božja je volja i On sam nas potiče na predano proučavanje, istraživanje i studiranje Svetoga pisma – Biblije (2.Tim.2:15; 3:15-17; Iv.5:39; Dj.17:11; Iz.8:20; 1.Pt.1:10-11; Hoš.4:6). Shvatimo to ozbiljno i primimo se posla, i „...*dobro pazimo na ono što (piše i na ono što) smo čuli, da slučajno ne promašimo cilj.*“ Heb.2:1.

S toga možemo zaključiti da je Sveto pismo, Starog i Novog zavjeta, pisana Božja riječ. Njen autor je Bog a ne čovjek. Sam Bog je nadahnuo svete Božje ljude koji su govorili i pisali pod nadahnućem Božjeg Svetog Duha.

Kroz Sveto pismo Bog je otkrio čovjeku što je potrebno za spasenje, te kako se do njega dolazi. Jedino je Sveto pismo nepogrešivo otkrivenje Božje (cjelokupne) volje za čovjeka. Jedino je Sveto pismo ispravno mjerilo koje je Bog dao čovjeku po kojem on – čovjek treba živjeti ostatak svojega života na zemlji.

Unatoč svim kritikama i osporavanjima, mi vjerujemo da oni koji traže odgovore na bitna egzistencijalna pitanja: Tko sam? Zašto postojim? Kako da ispunim svoju svrhu? Kako će izgledati moja budućnost?, jedino u Bibliji mogu naći ispravne odgovore i provjerenu vrijednost.

Njezina snaga nije u pukim riječima, nego u Duhu kojim je nadahnuta i koji božanskom silom u životu potvrđuje njezinu Riječ. Stoga će čitajući je, najviše dobiti oni iskreni i predani tragatelji koji se odvaže prihvatiti je vjerom i provjeriti u životu.

Istina je da u Bibliji ima događaja koji zaista nisu lijepi. Istina je da Biblija sadrži strašne opise, jer je to knjiga istine, a ne zbirka priča „poprskanih ružinim uljem!“ Ona ne uljepšava stvarnost.

Ona vjerodostojno otkriva čovjeka, sa svim njegovim preljubima, njegovim mržnjama, njegovim ratovima, njegovom oholosti.... Ako mislite da je stanje danas u svijetu bolje, treba samo otvoriti bilo koje novine da bi bilo potvrđeno samo suprotno.

Nigdje drugdje, nije tako iznijeta na vidjelo podlost ljudskog srca kao u Bibliji – riječi Božjoj, i to sve do najtajnijih pobuda. Biblija je riječ od Boga, a sam Bog čita dubine ljudske duše. Još u vremena potopa „*Vidje Jahve kako je čovjekova pokvarenost na zemlji velika i kako je svaka pomisao u njegovoj pameti uvijek samo zloća... ta čovječje su misli opake od njegova početka – (od njegove mladosti)...*“ (Post.6:5; 8:21).

Pošto Bog jasno razotkriva čovjekovu stranu, također kroz nju saznajemo i Božju stranu. U toj knjizi sjaji Božansko svjetlo i Njegova apsolutna čistoća, Njegova milost i Njegovo milosrđe prema čovječanstvu koje je zaglibilo i zaronilo u grijeh.

Bog nam upravo kroz Bibliju otkriva da je u to blato bez dna, sišao Isus Krist – Svjetlo svijeta, kako bi izbavio blatom i grijehom uprljano, palo čovječanstvo.

Iako bi se još mnogo toga moglo govoriti u prilog Bibliji, mi ćemo se poslužiti riječima proroka Izaije:

*„Sahne trava, vene cvijet,
a riječ Boga našega ostaje
dovijeka.“ (Iz.40:8)*

Isus je rekao:

*„Nebo i zemlja proći će,
ali riječi moje neće
proći.“ (Mk.13:31)*

Mogu za sebe reći: Bio sam nesretan, bez mira, bez nade, do dana kad sam upoznao i iskušao čudesnu snagu ove knjige, moje drage Biblije. Ona je prosvjetlila i rasvijetlila moje misli, stavove i promijenila moj život. Oslobodila me „poroka“ i grijeha, a mir Božji je ušao u moje srce, u moj život i moj dom. S toga je ja ne ispuštam iz svoje ruke. Vjerujte, to je čudo koje Biblija sprovodi svakodnevno.

Dragi čitatelju predlažem da je isprobaš i ti, te da je primijeniš u svojem svakodnevnom životu, pa ćeš iskusiti i shvatiti što znači: miran, sretan i blagoslovljen život!

Ako imate bilo kakvih pitanja i/ili nejasnoće, slobodno nam se obratite, a mi ćemo vam nastojati u što kraćem roku, uz Božju pomoć i u skladu s pisanom Božjom riječi odgovoriti na sva vaša postavljena pitanja.

NOVOZAVJETNI KANON I JEZIK BIBLIJE

Novozavjetni kanon

Danas se NZ dijeli na 3 dijela: povijesne, poučne, te jednu proročku knjigu. Povijesne su knjige Evanđelja i Djela apostolska, poučne su Poslanice, dok je Otkrivenje jedina proročka knjiga.

Sama Evanđelja, prije no što su bila zapisana, više su desetljeća propovijedana prema vjerovjesničkim potrebama.

Evanđelja obuhvaćaju tri sinoptička, (koja se podudaraju, slična su), te četvrto, Ivanovo Evanđelje.

Prvo je Evanđelje po Mateju, koje se veže uz Židove te donosi najviše SZ-sadržaja i semitskog načina razmišljanja, kao i Lukino Evanđelje, koje se oslanja na Markovo Evanđelje.

Izvorno je napisano na aramejskom, kako nam svjedoči Papija, biskup u frigijskom Hierapolisu s početka 2.st., no do nas je došlo na grčkom jeziku.

Na drugom mjestu dolazi Evanđelje po Marku, sa 16 poglavlja, koje je najkraće, ali je to zapravo i najranije Evanđelje, koje ostala dva sinoptika preuzimaju u svoja djela.

U ovom Evanđelju valja posebno istaknuti prikaz Isusove muke, agonije, raspeća i uskrsnuća, dok završno, donosi poruku uskrsnuća.

Treće je Evanđelje po Luki, posebno je po tome, što je Luka prije krštenja bio poganin, a ne Židov, po zanimanju liječnik sa tada najvišim obrazovanjem.

Ova tri sinoptika gledaju Isusa linearno, uzlaznom linijom, dok su vrlo rano još bila zapisivana za obredne potrebe prvih kršćana, pa su ti mali

spisi, uz usmenu predaju, poslužili evanđelistima kao građa za sastav današnjih Evanđelja, koja su u uporabi bila već potkraj 1.st. Ona nisu prvenstveno pisana kao povijesna djela, nego je u njima sav materijal, iako povijestan, sređen prema potrebama propovijedanja.

Evanđelje po Ivanu polazi spiralno, voli shematski prikazivati Isusovo poslanje i događaje, kroz govore, molitve i čudesa. Prema najstarijim svjedočanstvima, ovo je Evanđelje napisano posljednje, potkraj 1.st.

Iza Evanđelja slijede Djela Apostolska, kojima je autor apostol Luka. U ovoj se knjizi zapravo prate djela dvojice najvažnijih apostola, u prvom dijelu Petra, u drugom Pavla, te njihova brojna misijska putovanja, od Antiohije do Rima, u kojem završava radnja knjige.

Potom dolazi 14 poslanica, koje se od najstarijih vremena pripisuju apostolu Pavlu. Njegov je životni put moguće zadovoljavajuće rekonstruirati, budući da ga se dosta spominje i u Djelima apostolskim.

Znamo kako je isprva, kao Židov s rimskim građanskim pravom, bio ljuti progonitelj kršćana, dok nije, kako kaže legenda iz Djela, doživio preobraćenje na putu za Damask. Njegovo se misijsko djelovanje dijeli na tri velika putovanja, dok konačno nije uhićen i odveden u Rim, gdje će također poučavati i biti mučen.

Sa kršćanskim zajednicama i crkvama koje je osnovao ostao je povezan svojim manjim ili većim poslanicama, a neke od njih, tzv. deuteropavlovske, napisali su njegovi učenici.

Najvažnije su 4 velike poslanice – Rimljanima, dvije Korinćanima, te Galaćanima, pa 4 poslanice iz zarobljeništva – Efežanima, Filipljanima, Kološanima, Filemonu; dvije Solunjanima; 3 pastoralne poslanice – dvije Timoteju, jedna Titu; te naposljetku Poslanica Hebrejima. Sedam Poslanica koje slijede iza Pavlovih, za razliku od Pavlovih, upućene su cijeloj Crkvi, a ne određenim zajednicama.

Biblijska se zbirka završava Knjigom Otkrivenja, tzv. Apokalipsom. Njen je autor apostol Ivan, a napisao ju je za zarobljeništva na grčkom

otoku Patmosu. To je iznimno slojevito djelo, u kojem se prepliću dvije književne vrste: proročka i apokaliptička, što za sobom povlači niz nejasnoća za suvremenog čitatelja. Da bi se razumio apokaliptički govor, koji voli apstrakcije, simboličke brojeve i sl., treba njegove slikovitosti prevesti u jezik pojmova, simbole u ideje, itd.

Jezik Biblije

Tri su jezika Biblije: hebrejski, aramejski i grčki. Hebrejskim je jezikom napisana velika većina SZ-knjiga, aramejskim samo neka poglavlja Danijela i Ezre, te jedan redak iz Jeremije, dok su grčkim napisane deuterokanonske knjige SZ-a i sve knjige NZ-a.

Hebrejski

Hebrejski je rječnik iznimno siromašan, zbog čega su pojedine riječi pune sadržaja. Gradnja rečenice vrlo je jednostavna: hebrejski gotovo da ne poznaje zavisne rečenice, već samo usporedne, što uvjetuje određenu suhoću i monotoniju jezika, a misao ostavlja nedorečenu.

Hebrejski je stil slikovit i konkretan, voli jake izraze, metafore, fantastične slike i hiperbole, tako da i najduhovnije i najapstraktnije stvarnosti prikazuje materijalnim terminima, jer takav izraz je jednostavno uvjetovan samim mogućnostima jezika i stila.

Klasično razdoblje hebrejskog jezika jest otprilike 8.st.p.K., u vrijeme proroka Amosa, Hošee, Izaije i Miheja, te njihovih plodnih opusa. S babilonskim sužanjstvom aramejski postaje lingua franca, a hebrejski se zadržava kao sveti i liturgijski tekst. Postklasično razdoblje hebrejskog jezika je ono nakon sužanjstva, sa puno aramejizama.

Aramejski

Biblijski jezik je također i aramejski, iako u puno manjem opsegu. Oko njega nije uvijek vladalo jedinstveno nazivlje, nazivali su ga i sirske ili kaldejskim jezikom.

Aramejski biblijski jezik predstavlja tip klasičnog aramejskog, kojeg još nazivamo i carskim aramejskim, a njegovo je razdoblje bilo otprilike od 8. do 3.st.p.K.

U Palestini je aramejski bio jezik svakodnevnog ophođenja i u Isusovo vrijeme, tako da je njime govorio i sam Isus. Aramejskim su pisani i tzv. targumi, prijevodi svetih tekstova sa hebrejskog na govorni aramejski jezik.

Grčki

Grčki biblijski jezik je tipično helenistički, prisutan od Filipa i Aleksandra Velikog, tzv. koine dialektos.

Bio je to govor vojnika i trgovaca, a koristila ga je i hebrejska dijaspora za bogoslužje.

Nije to grčki klasični jezik, već grčki zajednički jezik, koji je potisnuo ostale jezike i razvio se u svjetski jezik. Tim je jezikom napisan grčki SZ i čitav NZ, kao i prijevod Septuaginte.

Apokrifi

Riječ «apokrif» potječe od grčkog izraza koji označava skrivene stvari, tajne,

Kod kršćanskih crkvenih otaca apokrifi su knjige kojima Crkva ne priznaje kanoničnost.

To su biblijski apokrifi, knjige koje nisu napisane pod utjecajem Duha Svetoga, pa ih se ne priznaje, iako se povode za nadahnutim knjigama.

Za razliku od katolika, protestanti apokrifima nazivaju 7 deuterokanonskih knjiga: (Tobija, Judita, 1.Makab., 2. Makab., Knjiga mudrosti Knjiga Sirahova, Baruh), koje su katoličke kanonske knjige i čine razliku između 73 knjige katoličke Biblije, a 66 knjiga protestantske Biblije.

Tih 7 knjiga su za protestante apokrifi.

Apokrifna književnost našla je plodno tlo u onim nesigurnim vremenima kad među židovskim narodom nije bilo nekog proroka, svećenika ili vođe.

Istina Svetog Pisma

Odabrali smo samo jedno od mnoštva pitanja, koja zainteresirani postavljaju u vezi s Biblijom, a to je pitanje istinitosti Svetog pisma.

Je li ono što u Bibliji piše istinito?

Ne radi se tu o nikakvoj povijesnoj, egzaktnoj istini, nego o teološkoj istini, u kojoj je važno, najkraće rečeno, da Bog nagrađuje dobro, a kažnjava zlo.

Biblija je Bogom nadahnuti Riječ namijenjena svim ljudima i za sva vremena.

Ona poučava na primjerima, opominje, tješi i daje nadu. Prihvaćena vjerom, ona je istiniti izvor Božjih obećanja.

Biblija nije u prvom redu povijesni izvor, nitko se na nju ne poziva u nekom povijesnom traktatu, nego je ona teološki izvor. Upliće se tu i priča o Bibliji kao književnom djelu, jer je jedan vrlo važan njen sloj i način na koji je poruka književno oblikovana (pjesma, mit, legenda...).

Potrebno je jasno razlučiti i ne miješati slojeve kao što su govor književne vrste, istina, te povijesnost.

Istina je da je Bog stvorio svijet, ali je to prikazano na način vremena u kojem hagiograf živi.

Zaključak

Bez obzira na to što Biblija sama po sebi značila svakome od nas, ona je i spomenik povijesti čovječanstva, koja je ušla u temelje europske kulture i civilizacije, te doprinijela razvoju pismenosti u srednjovjekovnoj Europi.

Suvremena biblijska znanost posjeduje široku lepezu saznanja o predmetu svog istraživanja koja se tiču društveno-povijesnog konteksta Biblije i pojedinih njenih dijelova.

Uzimajući u obzir nepregledno mnoštvo biblijskih tema i pitanja s njom u vezi, možemo se samo nadati da smo uspjeli zagrepsti površinu i barem malo ući u svijet Biblije i cijele jedne znanosti, koja se oko njenog proučavanja izgradila.

PISCI NOVOG ZAVJETA

MATEJ **apostol i evanđelist**

"Kad Isus pođe odatle dalje, opazi čovjeka imenom Matej gdje sjedi u carinarnici te mu reče: 'Hajde za mnom!' On ustade i pođe za njim.

Kad je poslije toga Isus sjedio za stolom u njegovoj kući, dođoše mnogi carinici i grešnici te sjedoše za stol s njim i s njegovim učenicima.

Kad to opaziše farizeji, upitaše njegove učenike: Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima? Kada to Isus ču, odgovori: Ne treba zdravima liječnik, nego bolesnima.

Idite i naučite što znači: „Više volim milosrđe nego žrtvu. Jer ja nisam došao da pozovem pravednike, nego grešnike." (Mt. 9,9-13).

O apostolu i evanđelisti Mateju, osim onoga u Evanđelju ne znamo mnogo. Od onoga malo što znamo, važan je izvještaj crkvenog povjesničara Euzebija koji kaže da je Matej prije svog polaska na daleko misijsko putovanje propovijedao najprije Hebrejima te im je, prije nego ih je ostavio, napisao Evanđelje na njihovu jeziku.

Bio je to aramejski jezik, kojim su tada Židovi u Palestini govorili. Euzebije se u svome izvještaju oslanja na stariju vijest u spisima svećenika Papije, koji je kao istraživač veoma pouzdan. On poistovjećuje apostola Mateja s piscem Matejeva Evanđelja.

Izvornik Matejeva Evanđelja nije sačuvan, već samo grčki prijevod. Najstarija svjedočanstva i predaja pretpostavljaju da je prijevod u potpunosti vjeran izvorniku.

Matej je pisao svoje Evanđelje za Židove u Palestini koji su bili dobro upućeni u Sveto pismo Staroga zavjeta.

Njima je htio dokazati da je Isus Bogom obećani Mesija te da se u njemu ostvaruju i obistinjuju sva starozavjetna proročanstva i obećanja. Ta je značajka očita za Matejevo Evanđelje od početka do kraja. Rodoslovljem na početku, dokazuje da je Isus Davidov potomak po tijelu.

Djevičansko Isusovo začeće obistinjuje Izaijino proročanstvo, a rođenje u Betlehemu, Mihejino, i tako redom.

Iako se o Evanđelju sv. Mateja može mnogo pisati, a i pisano je, ipak o njegovu životnome putu poslije razlaza apostola, ne znamo gotovo ništa.

Ne zna se točno kamo je pošao naviještati Radosnu vijest, a ne zna se ni za mjesto ni vrijeme njegove smrti.

Ističu se tri značajke svetosti Evanđelista Mateja: spremnost i radost, s kojom je odgovorio na Spasiteljev poziv, njegovu velikodušnost i njegovu poniznost, kojom se naziva "carinikom" i grešnikom.

Matejevo je Evanđelje neka vrsta katekizma o Kraljevstvu. To je pogotovo po svojoj strukturi - rasporedu - od pet velikih govora: Govor na gori (gl. 5-7), govor o misiji (gl. 10), govor o usporedbama (gl. 13), crkveni govor (gl. 18) i eshatološki govor (gl. 24-25).

Matejevo je Evanđelje građeno na tih 5 velikih govora i prema tome daje nam pouke kako se ulazi u Božje kraljevstvo. Poučava kako se ide u ostvarivanje misije, kako se ponaša u Crkvi, da nas napokon suoči s posljednjim ciljem i svršetkom vremenâ.

U Matejevu Evanđelju nisu grupirani samo Isusovi govori već i djela. Tako su od 8. do 10. gl. skupljena na jedno mjesto Isusova čudesa, koja se opet sama u sebi dijele na tri nutarnje grupe, kao čudesa, milosrđa i moći.

Evandjelje po Mateju se naziva i "crkvenim" evanđeljem, a to je zato što, opisujući pet velikih govora, opisuje i pet velikih koraka u oblikovanju Božjega kraljevstva, pokazujući na taj način naročit interes za unutarnji život Crkve.

Dok, na primjer, Evanđelist Luka svojim Evanđeljem želi povezati evanđeosko iskustvo s poviješću svijeta, dotle je evanđelist Matej zainteresiran nadasve za izgradnju kršćanina unutar zajednice. U tom smislu glavna mu je briga razvijanje dimenzije zajedništva.

Jedini evanđelista Matej govori o "sagradit ću Crkvu svoju". Matej je, dakle, nadasve zainteresiran ovom temom: onim što Crkva čini i onim što će se događati u crkvenoj zajednici.

Želimo li još više ući u mentalitet Mateja, pisca prvog Evanđelja, onda je dobro promotriti njegovu posljednju stranicu u kojoj je opisano kako Isus šalje apostole u svijet.

Ta je stranica ključ čitavoga Matejeva Evanđelja jer prikazuje moć Krista koji je umro i uskrsnuo, njegovu moć u Crkvi: "Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta" (Mt 28,18-20).

Tu je, doista, vrhunski trenutak Isusova života.

On stoji između Isusove povijesti do tog trenutka, od njegova rodoslavlja, rođenja, propovijedanja, muke, smrti i uskrsnuća te života Crkve koja će propovijedati, naučavati i krštavati sve do konca vremenâ.

U tom je životu Crkve najutješnija istina: "Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta."

MARKO

apostol i evanđelist

O životu apostola Marka ne znamo mnogo. Zna se da je bio Hebrej iz Levijevog plemena i učenik apostola Petra, kako sam Petar kaže: "Ljubljeni sin" u Duhu Svetom. Ne po tijelu, već po Duhu.

Ono najznačajnije o njemu govori nam zapravo njegovo Evanđelje, koje je napisao na molbu kršćana u Rimu. Oni su željeli znati što je on govorio s apostolom Petrom o našem Gospodinu Isusu Kristu.

Propovijedao je Radosnu vijest u Egiptu, gdje je bio i prvi propovjednik Evanđelja, jer je sve do tada Egipat bio neznabožački.

Markovo Evanđelje je Evanđelje akcije.... Apostol Marko je mnoge prosvijetlio vjerom i doveo u kršćanstvo. Predaja kaže da je sagradio mnoge crkve i postavljao im starješine, kao i da je činio brojna čuda: iscjeljivao bolesne, gubave očistio, a iz ljudi izgonio zle i nečiste duhove.

Mnogi su tada povjerovali u nauku Gospodina Isusa Krista, porazbijali svoje idole i krstili se: u ime Oca, Sina, i Duha Svetoga.

Odatle je krenuo u Aleksandriju da i tamo širi riječ Evanđelja.

Zbog čuda koje je i tamo činio u Isusovo ime i time dokazivao Božju Silu, i tu su se ljudi obraćali, ali kada su to doznali starješine grada, skovali su plan da ga ubiju. Najprije su ga bacili u tamnicu, a sutradan su ga pogubili. Apostol i evanđelist Marko, mučeničkom smrću je u 68. godini u gradu Aleksandriji, završio svoj ovozemaljski život.

Njegovo pisano djelo govori o njemu kao o odličnom pučkome pripovjedaču. On pripovijeda događaje Isusova života jasno, a zaustavlja se i na vrlo dragocjenim pojedinostima, kojih kod drugih evanđelista ne susrećemo.

U svom je pripovijedanju pod utjecajem apostola Petra, jer je zapravo njegove kateheze stavio na papirus za potrebe vjernika rimske općine.

J. Wellhausen kaže za apostola Marka, da je u pisanju "jednostavan i neposredan, sa stanovitom hrapavošću pučke umjetnosti".

On pripovijeda onako kako to čine jednostavni ljudi, kao oni koji ne posjeduju veliku kulturu.

Vjeruje se da je Marko je bio ubijen i pokopan u Aleksandriji, kamo je morao otići iz Rima, a da je njegovo tijelo pronađeno 829. godine u Veneciji.

LUKA

Apostol, evanđelist i „ljubljeni liječnik“

Apostol Luka je evanđelist mira i radosnog klicanja. On je evanđelist djetinjstva Isusova. Okrenut je pojedincu. Čovjek je visoke naobrazbe. On je evanđelist najelegantnijega jezika.

Suputnik, suradnik i ljubljani Pavlov liječnik.

Apostol Luka je Grk, rođen kao poganin u antičkoj Antiohiji u Siriji.

Još u svojoj mladosti izučio je grčku filozofiju i medicinu.

Licem u lice se sreo sa Spasiteljem i čuo Njegovu spasonosnu nauku.

Bio je svjedokom Njegovih čudesnih djela. Zbog toga mu se srce ispunilo božanskom mudrošću i znanjem. Povjerovao je u istinitog Boga i bio je poslan da propovijeda Radosnu vijest po svijetu. Po krštenju se sprijateljio sa apostolom Pavlom.

O liku apostola Luke najrječitije govore njegove knjige.

Rođenje djeteta i radosni kliktaji srca, grla i duha, milost, ljubav, oprostjenje

Na molbu mnogih kršćana, oko šezdesete godine, napisao je Evanđelje, a po smrti apostola Pavla propovijedao je Radosnu vijest po Dalmaciji, Italiji i drugim mjestima.

Ni starost ga nije mogla spriječiti da putuje svijetom i širi Evanđelje. Nastavio je propovijedati u Libiji i gornjem Misiru, odakle se vratio u Grčku, gdje je nastavio obraćati ljude na kršćanstvo.

Apostol Luka je evanđelist malenih. Lukino je evanđelje pravo Evanđelje to jest: Radosna vijest.

Anđeo Gabrijel je veselom viješću obradovao starog Zahariju. Elizabeta, nerotkinja je rodila 'najvećeg čovjeka'. Gabrijel je i Mariju iznenadio i donio joj radost, obećanjem da će roditi Sina Božjeg.

Lukino evanđelje zvoni od hvalospjeva! Luka je zabilježio Marijino klicanje Bogu:

”Veliča duša moja Gospodina” (Lk 1,46)!

Kod Luke, starac Zaharija zahvaljuje Bogu za sina u starosti dobivena:

”Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov” (Lk1,67)!

Iz Lukine knjige zvoni božićna pjesma anđela:

”Slava na visinama Bogu a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim” (Lk 2,14)!

Kod Luke čitamo radost starca Šimuna koji sav sretan na rukama drži djetesce – Božjega Sina: ”Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj u miru! Ta vidješe oči moje spasenje tvoje” (Lk 2,29.30)!

Neodoljivi su njegovi opisi Božjeg milosrđa.

Bog ostavlja 99 da nađe jednoga, ostavlja 9 da se raduje jednome. U jednome hipu podjeljuje spasenje: ”Danas ćeš biti sa mnom u raju” (Lk 23,43).

Sjetimo se i oca koji na ulici čeka izgubljenog sina da ga zagrlji, odjene i da mu se raduje. Siromašak Lazar se kod Luke raduje u Abrahamovu krilu.

Radost i milosrđe oduševljavalo je apostola Luku.

On je Pavlov liječnik, pratilac i suradnik.

Luka je napisao dvije knjige, obje prijatelju Teofilu. On je liječnik, ugledan i dobar, pa ga Pavao zove ljubljanim liječnikom (Kol 4,14).

O njegovu liječništvu govori i 400 liječničkih izraza u njegovim djelima.

Vjerman je pratilac izmučenog i zatvaranog apostola Pavla, koji ga je i pismeno pohvalio:

”Luka je jedini sa mnom” (2 Tim 4,11).

Filemonu Pavao piše, da je Luka jedan od njegovih suradnika (Flm 1,23).

Bit će da je Luka osobno dobro poznao Isusovu majku Mariju, kad je tako lijepo napisao Evanđelje rođenja i djetinjstva Isusova.

Prema jednoj predaji Luka je u dubokoj starosti od 84 godine mučeničkom smrću proslavio Učitelja, kada su ga, Krista radi, zlobni neznabošci stavili na muke i objesili o jednu maslinu u gradu Tebi, a prema drugoj je umro naravnom smrću.

IVAN Apostol i evanđelist

Tko je apostol Ivan? Ribarov sin – s bratom postao učenik Isusov. Svjedok preobraženja Gospodnjeg, i učenik iz Maslinskog vrta.

Na posljednjoj večeri, kao 'onaj kojeg je Isus osobito ljubio', nalazio se za stolom, Isusu do krila. (Iv. 13:23)

Prošao je uz Isusa, cijeli križni put – očevidac je otkupiteljske smrti Isusove – bio je na pogrebu Isusovu.

Najveću je hrabrost pokazao kada je jedini od apostola stajao pod Isusovim križem.

On je prvi učenik koji je stigao do groba Uskrsloga – koga je Marija za sina dobila, a on za majku primio. Napisao je pet knjiga: Evanđelje, tri Poslanice i Otkrivenje.

Ivanov otac Zebedej je bio galilejski ribar. Mati mu se zvala Saloma. Isusovom pozivu se odazvao zajedno sa svojim bratom Jakovom Starijim.

Sa svojim bratom Jakovom i sa apostolom Petrom spadao je Ivan među trojicu učenika koji su Isusu bili najbliži. Njih trojica su iz neposredne blizine doživjeli Isusovo preobraženje na gori Tabor, ali i agoniju Isusovu u Maslinskom vrtu.

Ivan je onaj Isusov učenik koji je i na Posljednjoj večeri sjedio najbliže Isusu. Jedini je Ivan pratio božanskog učitelja na križnome putu. Jedini je on od dvanaestorice bio svjedok Isusovog umiranja i sprovoda.

Nakon Kristova uskrsnuća i uzašašća na nebo pokazuje se Ivan u više navrata u povlaštenoj situaciji uz Petra, kao na primjer kod izlječenja čovjeka hroma od rođenja, pred hramskim vratima.

Za vrijeme Apostolskog koncila u Jeruzalemu, oko godine 50., uz Petra i Jakova Mlađeg, ubraja se među stupove prvotne Crkve. Apostol Pavao u Poslanici Galaćanima priznaje:

„Jakov, Kefa i Ivan, koji su smatrani stupovima, dadnu desnice meni i Barnabi u znak međusobnog zajedništva, da mi idemo među pogane, a oni među obrezane“ (2:9).

Povjesničari kršćanske starine misle da je Ivan ostao u svetom gradu, u Jeruzalemu, sve do smrti Isusove majke, koju je Isus na križu povjerio baš njemu.

Odlična predaja, koja potječe iz II. stoljeća, tvrdi da je Ivan, počevši od godine 60., djelovao u Efezu u Maloj Aziji postavljajući starješine i osnivajući kršćanske Zajednice.

Doživio je veliku starost te umro naravnom smrću.

On u sebi ujedinjuje ne samo apostolsko i poapostolsko doba, već u svojim knjigama jasno odražava novu situaciju kršćanstva koja je nastala razarenjem Jeruzalema godine 70. Njegovo Evandjelje, koje je Klement Aleksandrijski nazvao »pneumatsko«, napisano je za kršćane

koji su potekli iz poganstva. On u njima želi utvrditi vjeru u mesijanstvo i božanstvo Isusa Krista.

Osim Evanđelja napisao je tri Poslanice i Otkrivenje. Sve su te njegove knjige pune najdublje teologije. On, na primjer, u Evanđelju ne opisuje samo gole činjenice, već i upozorava na njihovu dubinsku uvjetovanost i otkriva njihovo simboličko značenje.

Biblijski sladokusac starine, Origen, piše početkom III. stoljeća: „Cvijet Biblije jesu Evanđelja, a cvijet Evanđelja jest Ivanovo Evanđelje.“ Ivanove Poslanice mogu se nazvati, a naročito prva, Poslanicama ljubavi, jer u njima dolazi 31 puta glagol „ljubiti“, te 21 puta imenica „ljubav“.

On nam je njima dao i najdivniju definiciju Boga: „Bog je ljubav!“ Otkrivenje je proročka knjiga, teško se razumije, no ipak vrijedno ju je češće uzeti u ruke te čitati jer ćemo u njoj naći mnogo ohrabrenja u podnošenju životnih poteškoća i mnogo nade u konačnu pobjedu Isusa Krista.

Ivan je vjerni Isusov prijatelj. Njemu je, svome ljubljenom učeniku, umirući Isus povjerio i svoju majku.

Do 50. godine Ivan je vjerojatno djelovao u svojoj domovini, poglavito u Jeruzalemu. Poslije apostolskoga sabora (50. g.), nastanio se u Efezu propovijedajući u Maloj Aziji.

Za strahovlade cara Domicijana (81–96) bio je prognan na otok Patmos. Na Patmosu je napisao svoju prvu knjigu: Otkrivenje. Poslije careve smrti vratio se u Efez, gdje je napisao ostale svoje knjige: Evanđelje i tri Poslanice. Umro je u dubokoj starosti za vladanja cara Trajana (98–117 godine).

Apostol Ivan je oduševljeno propovijedao mnoštvu. To je cara vrlo rasrdilo. Zato je naredio da se Ivan protjera na otok Patmos. Tako se Ivan pridružio brojnim prognanim kršćanima koji su bili osuđeni na prisilni rad u rudniku.

Rado je prihvatio i mučenje i prisilan rad. Sve za ljubav Isusovu. Ivan je u to vrijeme bio već starac. Utjehu mu je pružio Duh Sveti. Duh mu je Sveti otkrio mnoge tajne o svijetu i Bogu, što je Ivan, po Božjem naređenju, i zapisao. Tako je nastala Ivanova Knjiga otkrivenja. Postoje potvrde iz drugog stoljeća da je apostol Ivan zaista napisao Knjigu otkrivenja. Smatra se da je Knjigu otkrivenja napisao oko 95. godine, za vrijeme žestokog progonstva kršćana. Neki čak misle da je knjiga nastala u vrijeme cara Nerona, još prije 70. godine. Knjiga otkrivenja je "velika epopeja kršćanske nade, slavodobitna pjesma proganjene Crkve". Osim Knjige otkrivenja, nakon što se vratio u Efez, apostol Ivan je napisao Evanđelje koje se sadržajem i porukom razlikuje od ostala tri. Ivan je oko 100. godine napisao prvu Poslanicu da obrani vjeru Crkve u odvojenje od zla, tame i idola; da ih upozori na lažne kršćane i obećanje Vječnog života. Drugu je Poslanicu napisao da vjernike podsjeti na Isusovu zapovijed ljubavi, te da ih upozori na zavođenje onih koji ne vjeruju u Isusovo utjelovljenje. Treću je svoju Poslanicu uputio izvjesnom Gaju koji je pomagao putujuće misionare.

EVANĐELJA

Evanđelje je izvorno grčka riječ, a znači: Radosna vijest (Blagovijest). U Evanđeljima se govori o onome što je Isus činio i učio. To je Radosna vijest o spasenju u ime Isusovo. Središte Evanđelja je osoba Isusa Krista koji uspostavlja blisko zajedništvo između Boga i čovjeka. O tome govore sva četiri

evanđelista: Matej, Marko, Luka i Ivan. Oni svaki na svoj način iznose istu Radosnu vijest – Evanđelje.

Evanđelje se propovijedalo nekoliko desetljeća ranije i apostolska je propovijed vrlo rano zapisivana u male spise koji su služili potrebama Pracrkve. Ti prvotno mali spisi, zajedno s usmenom predajom, poslužili su evanđelistima kao građa za sastav današnjih Evanđelja.

DJELA APOSTOLSKA

Djela apostolska napisao je evanđelist Luka. Na to nas upućuje isti stil, rječnik i teološka misao.

Djela su nastavak Evanđelja, jer žele dokazati da se život i djelo Isusovo, nastavlja i nakon Njegovog uznesenja na nebo.

Djela apostolska ne donose život i djela svih apostola, već zapravo u prvom dijelu apostola Petra, a u drugom, apostola Pavla.

Ovaj spis pokazuje da se Evanđelje, usprkos svim progonstvima, zaprekama i slabostima, Silom Duha Svetoga i svjedočanskim sudjelovanjem apostola, nezaustavljivo proširilo

Od Jeruzalema do "kraja zemlje", do Rima.

Djela apostolska obuhvaćaju vrijeme od Kristova uzašašća, (oko 33. godine) do Pavlova dolaska u Rim 61. godine.

Apostol Luka ne piše povijest Pracrkve, već odabire povijesni i pobudni materijal. Ona nam pružaju dragocjene podatke za povijesni fenomen kršćanstva i Pracrkve. Osim toga, ona nas uvode u razumijevanje djelovanja apostola Pavla i njegovih spisa.

POSLANICA RIMLJANIMA

Poslanica Rimljanima je najopsežniji i teološki najbogatiji Pavlov spis. Pavao je piše 58. godine iz Korinta, svjestan da je završio apostolski posao na istoku, te je naumio krenuti na zapad i očekuje da će ga rimska crkvena zajednica potpomoći u tome.

On izlaže rimskoj crkvenoj zajednici temeljne stavke svog propovijedanja i jedinstvenu ulogu Isusa Krista Sina Božjeg za spasenje čovječanstva.

To osvjedočenje je pokretač sveg misionarenja apostola Pavla

POSLANICE KORINĆANIMA

Apostol Pavao sam kaže da piše iz Efeza (16 8:9 i 19). Budući da je tamo djelovao tri godine, 1. Korinćanima je najvjerojatnije napisana u drugoj polovici tog djelovanja to jest oko 55. ili 56. godine. Neki stručnjaci iznose i neke ranije datume.

Antički Korint je bio i ostao na jugu Atene. Zbog izopačenosti svojih građana, postao je središtem najgore izopačenosti i nemoralna. Tema Poslanice je kako ispravno postupiti sa svjetovnom i tjelesnom crkvom, koja je olako prihvaćala zablude i djela koja je apostol smatrao zabrinjavajućim.

Apostol Pavao shvaća poslanice Korinćanima kao literarno svjedočanstvo burnog nastanka jedne praksićanske zajednice u poganskom okruženju.

On se ne ograničava samo na literarno – kritička pitanja s obzirom na autentičnost i cjelovitost poslanica kao ni na njihov teološki sadržaj, već pokušava ponajprije upozoriti na složenu povijesno religijsku pozadinu

te korintske Zajednice i na specifičnost njezina rasta u poganskom okruženju.

U svemu tome veoma je važna uloga Pavla kao apostola koji bdije nad svojom Zajednicom i poslanicama želi pomoći da Zajednica nadvlada probleme koji ugrožavaju njezin rast, ali i obraniti svoje apostolsko poslanje koje je dovedeno u pitanje.

POSLANICA GALAĆANIMA

Poslanica Galaćanima suprotstavlja Krista i Božju pravednost, pravednosti koju bi ljudi htjeli postići vlastitim snagama.

Ona govori protiv oholog grčkog duha koji se uzda u razum i protiv preuzetnog židovskog duha koji se uzda u Zakon.

Pavao ističe otkupiteljsku snagu vjere u Krista.

Vrijeme njezina nastanka je između 50. i 60. godine.

Pavao se u Poslanici zalaže za kršćansku slobodu od Mojsijevog zakon, osobito obrednog, protiveći se tako onima koji su doduše prihvatili Evanđelje, ali još uvijek smatraju da trebaju vršiti i Mojsijev, obredni zakon.

Oni očito nisu bili shvatili u čemu je novost kršćanstva.

POSLANICA EFEŽANIMA

Poslanica Efežanima, uz Poslanicu Rimljanima je najzaokruženiji Pavlov spis.

U njoj se rasvjetljuje odnos Krista i Crkve. Krist je glava, Crkva tijelo; Krist je Zaručnik, a Crkva zaručnica.

Prvi dio je dogmatski (pogl.1-3) u drugom djelu (pogl. 4-6) je naglašeno crkveno jedinstvo i staleške dužnosti.

Temeljna misao Poslanice je povezanost svih otkupljenih u Crkvi s Tijelom Kristovim.

POSLANICA FILIPLJANIMA

Filipi (stari grad u istočnoj Makedoniji) su bili prvi europski grad u kojem je Pavao osnovao kršćansku Zajednicu. Ta je Zajednica bila vrlo napredna i privržena Pavlu

Idejni raspored Poslanice je podložen srdačnom razgovoru s voljenom Zajednicom. To je najosobniji Pavlov spis.

Drži se da je napisana 61. – 63. godine iz Rima, gdje je Pavao bio sužanj.

On poziva Filipljane na jednodušnost, poniznost, ljubav i vjernost u progonstvima.

Mada je piše iz teških osobnih okolnosti, neprestano nailazimo na izjave i pozive na radost.

POSLANICA KOLOŠANIMA

Kolosi su bili važan grad Frigije (Mala Azija). Crkvu u Kolosima osnovao je Pavlov obraćenik, Kološanin Epafra. Pavao dakle, piše crkvi koju nije osnovao niti pohodio.

Po svoj je prilici napisana između 61. –63. godine. Srodna je Poslanici Efežanima, ali je osobnija i polemičnija.

Čini se da Pavao ispravlja misaona skretanja koja prijete Zajednici u Kolosima, npr. požidovljenje kršćanstva i pretjerani kult anđela. Zato

Pavao razvija misao o jedinstvenoj, svemirskoj ulozi Krista i Njegova djela.

U drugom dijelu izvodi zaključke za moralni kršćanski život.

JAKOVLJEVA POSLANICA

Autor ove Poslanice je jamačno Jakov, koji se spominje kao jedan od Isusove braće (Matej 13:55), ugledna osoba prve crkve i vjerojatno jeruzalemski biskup.

Po književnom djelu, ova se Poslanica razlikuje od ostalih, osobito Pavlovih. Pisana je u duhu starozavjetnih poučnih knjiga, s autoritetom, uz mnogo opomena, ukora i prijetnji. U isto vrijeme je sva prožeta izvornim evanđeoskim duhom.

Važna je njena socijalna poruka: proročki diže glas protiv ugnjetavača sirotinje; brižljivo se zauzima za siromahe, potlačene i nevoljnike. Time se približuje duhu Isusova govora na gori.

Mnogi smatraju da je ova Poslanica najstariji spis Novog Zavjeta, napisan prije jeruzalemskog sabora 49/50. godine.

POSLANICE TIMOTEJU I TITU

Obje Poslanice Timoteju i Poslanica Titu usko su srodne po sadržaju, obliku i povijesnoj situaciji koju predstavljaju. 1. Tim i Titu napisane su, čini se, iz Makedonije.

Oni koji zastupaju mišljenje da je Pavao bio nanovo u Rimu oslobođen, smatraju da je 1 Tim. i Titu napisao za vrijeme svoga novog putovanja na sredozemni Istok, a 2. Tim., kada je u Rimu bio po drugi put konačno zatvoren, dakle malo pred smrt. To nije nevjerojatno, ali više

razloga govori u prilog mišljenja da su sve tri Poslanice zapravo spisi nekog kasnijeg pisca koji želi pavlovskim Zajednicama svoga vremena staviti na srce izvjesnu poruku, pa je izriče u obliku pisama, koja Apostol upućuje svojim najvjernijim suradnicima, Timoteju i Titu (Dj 16:1; 2.Kor.2:13).

Naglašavamo da se u tom postupku ne smije gledati neka prijevara ili falsifikat i da to ništa ne umanjuje nadahnutost ni vrijednost tako napisanih Poslanica.

1. i 2. Timoteju i Titu daju smjernice za ustrojstvo i vodstvo kršćanskih zajednica pa se stoga nakon 18. st. običavaju nazivati "pastoralnim Poslanicama".

One odražavaju stanovit stupanj ustrojstvene uređenosti Zajednice, stupanj koji stoji nekako između onog koji predpostavljaju apostolove Poslanice i kasnijeg, onog koji je obilježen monarhijskim episkopatom.

POSLANICA FILEMONU

Ovo pismo je bilo poslano istodobno kad i Poslanica Kološanima (oko 60. godine), to jest tridesetak godina po uzašašću našeg Gospodina Isusa Krista.

Iz sadržaja pisma treba zaključiti da je Filemon stanovao u Kolossi, a da se obratio preko apostola Pavla.

Jedan od robova, Onezim, pobjegao mu je i u neobičnim okolnostima naišao na apostola, te po njegovoj službi bio doveden Kristu.

Uskoro se rodila iskrena prijateljska ljubav i Onezim se je pokazao kao vrijedan pomoćnik apostolu. Ipak su zaključili da je najbolje da se Onezim vrati Filemonu. Apostol je napisao pismo u kojem se zauzima za Onezima. Istodobno piše i Kološanima pismo koje zajedno s Onezimom šalje po Tihiku u Kolosse.

POSLANICA HEBREJIMA

Teško je ustanoviti mjesto i nadnevak nastanka Poslanice Hebrejima, a tako i naslovnike kojima je upućena.

Poslanica je pisana sa ciljem da u vremenu opće umornosti, nesigurnosti i mlakosti (10,19–31), kršćane prodrma i ohrabri pred skorom opasnošću (10,32–39).

Ona obeshrabrenima otvara pogled na veličanstvena obzorja kršćanskog života, shvaćena kao hodočašće, putovanje prema obećanom spokoju u nebeskoj domovini, pod vodstvom Krista koji nadvisuje Mojsija (3,1–6), u svjetlu one vjere i nade koje su već bile vodilje patrijarsima njihova roda, Židovima izlaska iz Egipta i svim svetima SZ (3,7–4,11). Starozavjetnom svećeništvu i levitskom bogoslužju Poslanica suprotstavlja Krista, koji je kao svećenik po redu Melkisedekovu viši od

Arona (4,14 – 5,10), i njegovu jedinstvenu, jedinu valjanu žrtvu, koja zamjenjuje sve nedjelotvorne žrtve Staroga saveza (8,1 – 10,18). Da bi sve to potkrijepio, autor izlaže uzvišeno dostojanstvo ovog Vođe i Svećenika: Isus Krist, utjelovljeni Sin Božji, Kralj je svemira koji nadmašuje i same anđele (1 – 2).

Teološka izlaganja, nošena tumačenjem SZ, isprekidana su snažnim opomenama. Niti glavnih tema prepliću se umjetničkom profinjenošću, koja zbunjuje našu zapadnjačku logiku baš kao što nas u najmanju ruku iznenađuje uporaba Pisamskih tekstova. Ali to je upravo primjer tipologije, koji na jedinstven način osvjetljava kako su prvi kršćani razumjeli međuovisnost dvaju Saveza i kako su Kristovo djelo shvaćali iz uvida u svu ekonomiju spasenja.

Po svemu tome, zajedno s visoko značajnim napomenama o glavnim člancima vjere, ovaj je anonimni spis, u kojem se još osjeća dah apostola Pavla, jedan od bitnih isprava novozavjetne objave.

PETROVE POSLANICE

Prva Petrova Poslanica je nastala vjerojatno 64. Ili 65. godine, a druga pred Petrovu smrt 67. ili 68. godine.

Apostol Petar se osobito bavio patnjom u kršćanskom životu. Dotad su njegovi čitatelji izgleda zbog Krista, pretrpjeli klevetanje i ismijavanje. Utamničenja i pogubljenja su za mnoge još bila budućnost, ali patnja nije jedina tema Petrovih Poslanica. Nalazimo i nešto o blagoslovima koji se baštine prihvaćanjem Evanđelja, pravilnom odnosu vjernika prema svijetu, državi obitelji i crkvi.

Apostol ovo pismo šalje iz Babilona – stvarnog grada na rijeci Eufratu ili duhovnog Babilona na rijeci Tibru (Rim), istočnim pokrajinama na područje današnje Turske.

U drugoj Poslanici govori u prvom poglavlju o proročkoj riječi, a u drugom poglavlju o slobodoumlju.

Petar već naslućuje lažne učitelje koji će unijeti raspušten i raskalašen život, te ruganje naučavanju o budućem Sudu.

Raspušteno življenje u nekim crkvama pokazuje da je Petar bio nadahnut napisati više no potrebnu istinu za cjelokupno razdoblje kršćanstva.

TRI IVANOVE POSLANICE

Prva Ivanova Poslanica srodna je s njegovim Evanđeljem. Tema joj je zajedništvo s Bogom, koje se ostvaruje u Kristu po ljubavi.

Druga Ivanova Poslanica upravljena je nekoj od maloazijskih kršćanskih Zajednica. Nastavlja temu o bratskoj ljubavi i upozorava protiv zavodnika koji ne ispovijedaju da je Isus Krist došao u tijelu.

Treća Ivanova poslanica upućena je nekom Gaju, vjerojatno biskupu. Preporučuje uzajamnu kršćansku ljubav koja se izražava gostoljubivošću.

OTKRIVENJE

Otkrivenje, grčki: Apokalipsa, je posljednja knjiga Svetog pisma, sva usmjerena na budućnost, zaključuje Bibliju vizijom novog svijeta, novog neba i nove zemlje.

Pisac Otkrivenja je apostol Ivan, a napisana je potkraj prvog stoljeća.

Glavno lice je Jaganjac, koji je očito istovjetan sa Sinom čovječjim, a to je Krist.

On je Alfa i Omega, tj. Početak i svršetak; Ostvaritelj Božjeg plana sa svijetom, dok ne dođe savršeno novo nebo i nova zemlja. U tom smislu srž spisa je 12. poglavlje koje predstavlja tri velike sile povijesti: svijeta: Žena (Crkva) – Dijete (Krist) – Zmaj (antikrist).

Tako postavljeno, Otkrivenje dok upozorava na katastrofu, propovijeda pobjedu dobra nad zlim i daje novu nadu u jedan savršeni svijet i život.

POGOVOR

Na ovom ograničenom prostoru nam je bilo nemoguće donijeti opširniji prikaz svakog pojedinog djela Novog Zavjeta, kao ni sve izvore i mišljenja.

Poznato je da se o autorstvu, kao i nastanku nekih djela mišljenja i tvrdnje razilaze, pa se u ta razglabanja nismo namjerno niti upuštali.

Donijeli smo podatke koji mogu čitatelju Svetog pisma pomoći u boljem razumijevanju, u uvjerenju da će dobronamjerni čitatelj prihvatiti da se ne radi o nekom povijesnom, ni naučnom djelu, ma da su povijest i nauka potvrdili i dokazali istinitost podataka navedenih u Bibliji.

Neko neslaganje o autorstvu ili nastanku nekog djela ne mogu umanjiti niti dovesti u pitanje istinitost Svetog Pisma ili osporiti da je ono nadahnuto Duhom Svetim, odnosno da je Božje autorstvo neupitno.

Prijevod se mogu razlikovati po različitom odabiru riječi, ali smisao ostaje uvijek isti.

Iskreni proučavatelji Svetog Pisma, koji su za sebe tvrdili da su ateisti, nakon što su uronili u bogatstvo Božje riječi, nisu više mogli ostati pri toj tvrdnji. Najbolje je, odnosno najveću dobit ćemo imati, ako s vjerom čitamo i proučavamo Božju riječ.

Ako nam je vjera slaba, pa i onda kada je već čvrsto utemeljena, zamolimo Gospodina da nam uz sudjelovanje Duha Svetog otvori um i srce, kako bismo mogli razumjeti i prihvatiti božansku Istinu koju čitamo (ili slušamo).

Prigovor mnogih je da je Sveto Pismo pisano ljudskom rukom i to je potpuno točno, no ne smijemo zanemariti Božje autorstvo. Gospodin se je poslužio Njemu vjernim ljudima i nadahnuo ih da napišu Njegovu volju i poruke.

Zahvalimo Gospodinu što su ti ljudi u potpunoj poslušnosti, uz mnoge poteškoće i nevolje izvršili Njegovu volju i približili ljudima Kristovu Radosnu vijest, mogućnost spasenja, način i pomoć Božju za jedan posvećen život. Spasenje je milost Božja koja je dostupna svima koji se odazovu Njegovom pozivu, a o tome upravo govori Božja riječ, odnosno Sveto pismo. Otvorimo srce i um, a ostalo će učiniti Duh Sveti.

APOKRIFNE KNJIGE, MISE ZADUŠNICE I ČISTILIŠTE

Apokrifne knjige su knjige koje ne prihvaćaju niti Židovi (koji su pisali Stari zavjet) niti protestanti. Židovi i protestanti zato jer su smatrali da nisu dio Božjeg djela, već odmetnutih svećenika. Prihvaća ih jedino Katolička i pravoslavna crkva. Na primjer Katolička crkva prihvaća 1. i 2. knjigu o Makabejcima, Pravoslavna 3., Postoji još i četvrta, ali nju nitko ne prihvaća.

Nastale su iza 190. g. prije Krista, a Hebrejska crkva nije ih smatrala kanonskima (nije ih uvrštavala u Stari zavjet). U Bibliji se pojavljuju tek za vrijeme Jeronima, ali im on ne daje kanonsku vrijednost, te ih stoga naziva deuterokanonskima. Ipak ih katolička crkva, 1546. na saboru u Trentu izjednačava s kanonskima.

Zašto Židovi i protestanti ne prihvaćaju te knjige?

Zato jer u njima ima mnogo nebiblijskih doktrina i povijesnih netočnosti.

Biblija je knjiga napisana po prorocima, uz Božje nadahnuće. Cijelo je pismo istinito. Deuterokanonske knjige (Apokrifi) nisu dio Biblije! Zašto? Zato jer je cijela Biblija istinita, sve povijesne knjige iz Biblije su istinite. Deuterokanonske knjige nisu istinite (to prihvaća i Katolička crkva), niti spadaju u Sveto pismo (katolička crkva naravno smatra drukčije).

Onda dolazimo do jedne druge Deuterokanonske knjige: „Knjiga o Juditi“...

Što ona govori....

Gomilu besmislica, među ostalome govori o hraproj Židovki koja je navodno spasila svoj grad od neprijateljskih osvajača. Knjiga je nastala najvjerojatnije u 2. stoljeću p.n.e., u vrijeme progonstva pod Antiohom

Epifanom. Pitate se vjerojatno što je tu sporno. Ta knjiga je napisana kako bi ojačala vjeru potlačenog stanovništva. Svi likovi i događaji u toj priči su izmišljeni. Drugim riječima ta knjiga je bajka.

Biblija nije bajka, i bajke nisu, niti mogu biti dio Biblije, no krenimo dalje: „I Bijaše to dvanaeste godine vladavine Nabukodonozorove, koji vladaje nad Asircima u Ninivi, velikom gradu“ (Judita 1,1). Sada se vjerojatno pitate pa gdje je tu problem? Problem je u tome što Nabukodonozor nije bio kralj Asiraca. Dakle cijela bajka od početka, do kraja je izmišljena i nema veze s razumom.

Zašto onda katolička crkva prihvaća bajke u svoj kanon?

Zato jer u tim bajkama može naći „uporište“ za neke svoje nauke koje su također bajke....

Mise zadušnice i čistilište

Npr. U 2. knjizi o Makabejcima nalaze se misli koje su u suprotnosti sa ostatkom Biblije, npr.:

"Zato je (Juda Makabejac) za pokojne prinio žrtvu naknadnicu, da im se oprostite grijesi" (2 Mak 12,46).

Pridonošenje ikakvih žrtava za mrtve nije u skladu sa ostatkom Biblije, koja to niti na jednom drugom mjestu ne spominje. Štoviše, kroz cijelu se Bibliju provlači misao da je odgovornost za djela koja činimo osobna, a ne kolektivna.

Drugim riječima, svatko će na Dan Suda odgovarati za svoja djela. Ne za tuđa. Ne mogu ja, niti vi odgovarati za djela koja je počinio netko drugi. Npr.:

„Ali vi kažete: 'zašto da sin ne snosi očev grijeh?' Zato što sin vrši zakon i pravdu, čuva i vrši sve moje naredbe, živjet će. Onaj koji zgriješi, taj će i umrijeti. Sin neće snositi grijeha očeva, ni otac sinovljega. Na pravedniku će biti pravda njegova, a na bezbožniku bezbožnost njegova.“ (Ezekiel 18, 19-20)

Mogu li ja novčanim darovima Katoličkoj crkvi ili misama zadušnicama olakšati muke pokojniku koji navodno boravi u „čistilištu“?

Čak i da čistilište postoji, a ne postoji, to je nemoguće. Zašto? Zato jer će kada Krist dođe „u slavi svoga Oca, da svakome da prema njegovu djelu“, On suditi ljude prema onome što su oni napravili, a ne netko drugi.

Npr.: „Nauk o misama zadušnicama“, odnosno „misa zadušnica“, koja bi navodno trebala olakšati muke osobi koja se muči u čistilištu. Samo čistilište također je ne biblijska doktrina. Nema ni spomena o tome u Bibliji, a u nauk je ušlo tek u 12. stoljeću, skupa s naukom o misama zadušnicama i „sakramentom ispovijedi“.

Sad se vjerojatno pitate, pa čemu služi sakrament ispovijedi? Pa tim „sakramentom“ se navodno vjernika oslobađa od vremenske kazne koju bi on navodno morao provesti u čistilištu. Bez postojanja čistilišta sakrament ispovijedi ne bi imao smisla. Uviđate li povezanost?

Sve tri doktrine su zajedno i jedna ovisi o drugoj, a nijedna nema veze sa Svetim pismom.

Sada dolazi rješenje zagonetke. Na pitanje gdje Biblija spominje mise zadušnice katolička crkva daje jednostavan odgovor... Pogađate? U knjizi o Makabejcima:

"Zato je (Juda Makabejac) za pokojne prinio žrtvu naknadnicu, da im se oprostite grijesi" (2 Mak 12,46).

Spominje li se takvo što igdje drugdje? Naravno da ne! Uviđate li sada zašto Katolička crkva uvrštava te bajke u dio kanona?

Ja sam shvatio, a Vi?

BOŽJE IME

"Ne uzimaj uzalud imena Jahve, Boga svoga, jer Jahve ne oprašta onome koji uzalud izgovara ime njegovo."

Treća zapovijed zabranjuje krivo korištenje Božjeg imena. Božje ime se krivo koristilo u magiji, lažnim proročanstvima i zakletvama. Jahve o sebi govori u Starom Zavjetu u prvom i trećem licu jednine. Božje ime je sveto i označava moć objave njegove osobnosti. To ime je časno i uzvišeno, pa se kao takvo na pravilan način treba održavati među ljudima.

Boga treba slaviti po njegovom svetom imenu, a ono se manifestiralo u mnogim djelima. U Bibliji je zabranjeno izgovaranje klevete i hule, Božjeg imena, jer to znači preziranje, nagrđivanje i odbacivanje samoga Boga.

Krist je upozorio da hula protiv Svetog Duha predstavlja neoprostiv grijeh. Pogrda protiv Duha se odnosi i na Krista. Ljudi često koriste Božje ime kada reagiraju spontano, bez razmišljanja, kako bi izražavali iznenađenje, strah, šok i srdžbu. Mnogi ne znaju dovoljno o Božjem imenu, ili brzopleto traže Božje blagoslove kada im je to hitno potrebno. Zato je važno kontrolirano izgovarati Božje ime, u izgovaranju Božjeg imena je važna namjera, u mnogim sukobima su se ljudi pozivali na Božje ime, često na njihovu pogrešku i zabludu.

Premda su zakletve Božjim imenom općenito zabranjene, postoje situacije kada su zakletve potrebne.

Reformator Jean Calvin je držao opravdanim zakletve pred javnom administracijom i privatne zakletve, ako se kontrolirano koriste. Američki predsjednici danas daju zakletvu na inauguraciji, polaganjem ruke na Bibliju koja je Božja Riječ. Biblija se spominje pri polaganju zakletve za svjedočenje istine na američkim sudovima. U raju ne bi bile potrebne zakletve, ali država i sudovi svjedoče da raj na zemlji ne

postoji, već su ljudi po prirodi grešni. Dok tradicionalne i konfesionalne crkve prihvaćaju zakletve pred autoritetima državnih institucija, kada se kontrolirano i svrhovito koriste, različite sekte su zabranjivale i odbacivale zakletve.

U Izraelu su bile zabranjene zakletve koje nisu imale vezu s Jahvom. Zakletve su dakle potrebne u društvu jer kršćani dijele prostor življenja s nekršćanima, a ljudi su po prirodi grešni, pa država traži zakletve.

Ovdje je potrebno naglasiti činjenicu da je klevetanje drugih oduvijek bilo rasprostranjena Praksa. Umjesto klevetanja, koja su bazirana na polu-istinitim i lažnim svjedočanstvima, treba blagoslivljati ljude, te im željeti i činiti dobro.

TKO JE SVETI DUH?

Postoje mnoga pogrešna shvaćanja identiteta Svetog Duha. Neki shvaćaju Svetog Duha kao mističnu silu. Drugi ga shvaćaju kao neosobnu silu koju Bog omogućava Kristovim sljedbenicima. Što Biblija kaže o identitetu Svetog Duha? Jednostavno rečeno, Biblija kaže da je Sveti Duh Bog.

Biblija također kaže da je Sveti Duh Osoba, Biće sa svojim umom, osjećajima i voljom.

Činjenica da je Sveti Duh Bog, jasno se vidi u mnogim Pismima uključujući Djela 5:3-4. U tim stihovima Petar se suprotstavlja Ananiji, zbog toga što je lagao Svetom Duhu i kaže mu da "nije slagao ljudima, nego Bogu".

Ovo je jasna izjava da je laganje Svetom Duhu ujedno laganje Bogu. Možemo također znati da je Sveti Duh Bog, jer posjeduje atribute, tj. karakteristike Boga. Primjerice, činjenica da je Sveti Duh sveprisutan vidi se u Psalmu 139:7-8: "Kamo da idem od duha tvojega, i kamo da od tvog lica pobjegnem? Ako se na nebo popnem, ondje si, ako u Podzemlje legnem, i ondje si". Potom u 1. Korinćanima, 2:10-11 vidimo karakteristiku sveznajućega Svetog Duha: "A nama je to Bog objavio po Duhu, jer Duh sve ispituje, čak i dubine Božje. Ta tko od ljudi zna čovjekove tajne, osim čovječjega duha koji je u njemu? Tako nitko ne zna Božjih tajna, osim Božjega Duha".

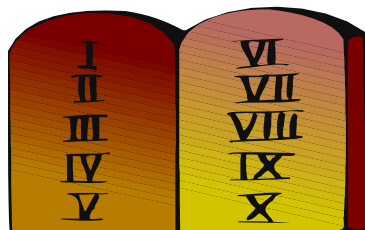
Možemo znati da je Sveti Duh zaista Osoba jer posjeduje um, osjećaje i volju. Sveti Duh misli i zna (1 Korinćanima 2:10). Svetog Duha možemo ražalostiti (Efežanima 4:30). Sveti Duh posreduje za nas (Rimljanima 8:26-27).

Sveti Duh donosi odluke u skladu s njegovom voljom (1 Korinćanima 12:7-11).

Sveti Duh je Bog, treća "Osoba" u Svetom Trojstvu. Kao Bog, Sveti Duh može istinski djelovati kao Tješitelj i Savjetnik kojeg je Isus obećao poslati (Ivan 14:16, 26, 15:26).

Nanovo rođena djeca Božja su Hram Duha Svetoga. On dijeli darove Duha i dovodi duše k Isusu. Sam Isus krsti Duhom Svetim, a potvrda tog čina je govor u drugim jezicima.

KRŠĆANI I STAROZAVJETNI ZAKON



Čitajući Bibliju, što znači Stari i Novi Zavjet, mnogi postavljaju pitanje, da li kršćani moraju poštivati Starozavjetni zakon?"

Kada znamo mjesto i vrijeme, tada znamo i kome je taj Zakon namijenjen, odnosno postaje jasno da je namijenjen Izraelcima, a ne kršćanima.

Zakon je dat Izraelcima da bi znali kako biti poslušan Bogu i kako mu ugoditi; kako ga slaviti i kako se razlikovati odjećom i hranom od drugih, neznabožaćkih naroda.

Ni jedan od zakona Starog zavjeta ne odnosi se na nas danas. Svojom smrću na križu, Isus je ispunio zakon Starog zavjeta.

U Poslanici Galaćanima 3:23-25, apostol Pavao piše:

"Prije dolaska vjere bili smo zatvoreni u Zakonu, čuvani za vjeru koja se imala objaviti. Prema tome, Zakon nam je bio čuvar da nas vodi u Krista, da se vjerom opravdamo. I s dolaskom vjere nismo više podložni Zakonu."

Umjesto pod Starozavjetnim zakonom, mi smo pod Kristovim zakonom, a on u Evanđelju po Mateju, 22:37-40 kaže: *"Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom. To je najveća i prva zapovijed. Druga je toj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe! O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci"*. Ako činimo ove dvije stvari, ispunit ćemo

sve što Krist želi da radimo: *"Jer u ovome stoji ljubav prema Bogu: da vršimo njegove zapovijedi; a njegove zapovijedi nisu teške"*. Tehnički, Deset zapovijedi ne može se ni primijeniti na kršćane. Međutim, devet od deset zapovijedi ponavlja se u Novom zavjetu (sve osim zapovijedi da držimo Subotu). Očigledno, ako volimo Boga, nećemo slaviti druge bogove ili idole. Ako volimo svoje bližnje, nećemo ih ubijati, lagati im, počinjati preljub, ili priželjkivati ono što njima pripada. Time ne podliježemo ni jednom od zahtjeva zakona Starog zavjeta. Trebamo voljeti Boga i svoje bližnje. Izvršavajući vjerno ove dvije Isusove zapovijedi, sve će drugo biti time izvršeno.

BIBLIJA I SUBOTA

(podaci iz Biblijskih studija)

Neke grupe tvrde da trebamo držati židovsku subotu točno po opisu Zakona; mnogi drugi osjećaju da kršćani trebaju imati određeni dan u tjednu u kojem će bogoslužiti, a kojeg oni često definiraju kao nedjelju. Subota je bila posljednji dan u tjednu, kad je Bog otpočnuo nakon šest dana stvaranja (Izl.20:10-11). Kako je nedjelja prvi dan tjedna, bilo bi neispravno (za Izraelce), držati ovaj dan kao subotu. Subota je bila određeni "znak između Boga i Izraelaca: *"...da znaju da sam ja Gospod koji ih posvećujem"* (Ez.20:12). Kao takva, nikada nije bila predviđena ni obvezna za ne-Židove.

Mi smo vidjeli da je Kristovom smrću na križu, Mojsijev zakon bio ukinut, pa tako sada nema nikakve potrebe održavati subotu ili, dakako, bilo koji blagdan. (Kol.2:14-17).

Rane kršćane koji su se vratili održavanju dijelova Mojsijeva zakona, npr. subote, opisao je apostol Pavao kao one koji se vraćaju k nemoćnim i bijednim počelima i opet im, ponovno, hoćete robovati?

On u Poslanici Galaćanima 4:10-11, kaže: *"Brižno slavite određene dane, mjesece, vremena i godine. Bojim se za vas da se nisam možda uzalud mučio oko vas."*

Kakva je ozbiljnost pokušaja održavanja subote kao sredstva za spasenje? Jasno je da je održavanje subote nevažno za spasenje:

"Jedan, dakako, polaže veću vrijednost na jedan nego na drugi dan, a drugi polaže jednaku vrijednost na svaki dan. Samo neka svatko bude posve uvjeren u svoje mišljenje. Tko pazi na dan, čini to radi Gospodina...." Rim.14:5-6

Zbog toga, razumljivo je što nigdje ne čitamo da su rani kršćani održavali subotu. U stvari, zapisano je da su se oni sastajali u "*prvi dan sedmice*", tj. nedjeljom: "*U prvi dan sedmice, kad se sastadosmo da lomimo kruh*" Djela 20:7.

Da je to bila rasprostranjena praksa vidimo iz Pavlova savjetovanja vjernicima u Korintu, da sabiru milodare "*prvog dana u sedmici*" 1.Kor.16:2, tj. na njihovim redovnim sastancima.

Svi vjernici su opisani kao da su svećenici (1.Pet.2:9) - koji su bili oslobođeni od čuvanja subote (Mt.12:5).

Kada bismo zadržali subotu, morali bismo to činiti ispravno; Vidjeli smo da je bilo kobno držati Mojsijev zakon djelomično, jer oni koji su prekršili ma i jednu zapovijed, kao da su prekršili sve. (Gal.3:10; Jak.2:10).

Izraelu nije bilo dozvoljeno bilo što raditi subotom: "*Tko bi radio u taj dan, da se pogubi*". Njima je također bilo zapovijedano: "*Vatre ne ložite po stanovima svojim u dan subotnji*", i stoga im je bilo zabranjeno spremanja hrane toga dana (2. Moj. 35:2,3; 16:23). Jedan čovjek koji je skupljao drva subotom, vjerojatno da potpali vatru, bio je kažnjen smrću zbog tog prekršaja (4. Moj.15:32-36).

One denominacije koje naučavaju da je držanje subote obvezatno za njihove članove, trebale bi, po Mojsijevom zakonu, kazniti smrću one članove koji prekrše subotu. Ne smije biti kuhanja hrane ili upotrebe vatre u bilo kom obliku – npr. u vožnji prijevoznim sredstvima, upotreba sistema za grijanje itd., pa čak i kretanje TREBA biti ograničeno.

Pravovjerni Židovi daju primjer o načinu ponašanja koje se očekuje subotom: oni ostaju unutar svojih domova čitav dan, izuzev iz religioznih razloga. Oni nisu osobno upleteni u kuhanju, transportu itd. Većina 'kršćana' koji tvrde da drže subotu nisu ni izdaleka ovakvi.

Često se raspravlja da je držanje subote bila jedna od deset zapovijedi koje su dane Mojsiju. Već smo ranije rekli da se stari Savez temelji na Mojsijevu zakonu, koji je Kristovom smrću na križu, zamijenjen s novim Savezom.

Krist "izbrisa zadužnicu koja je svojim odredbama bila nama protivna; ukloni je prikovavši je na križ" (Kol.2:14)

Ovo aludira na Božje pisanje deset zapovijedi na kamene ploče. Slično Pavao govori o "umrijevši... oslobođeni smo Zakona tako da služimo u novom duhu, a ne u starom slovu" (Rim.7:6), Govoreći o 'starom slovu', misli na deset zapovijedi koje su bile napisane na kamene ploče.

Samo jedna od deset zapovijedi je nazvana "Zakon" u Rim.:7:7 "Zakon (je) govorio: Ne poželi". Prethodni stihovi u Rim.7:1-7 ističu kako je "Zakon" ukinut Kristovom smrću; "Zakon" stoga uključuje deset zapovijedi.

Sve ovo čini jasnim da su deset zapovijedi uključene u stari Savez i "Zakon".

Pošto su one ukinute, one nisu sadržaj Novog Saveza. Međutim, devet od deset zapovijedi su bile ponovno utvrđene, u duhu bar, u Novom zavjetu. zapovijedi: 3, 5.6.7.8. i 9. se mogu naći u 1.Tim., i zapovijedi: 1. 2. i 10, u 1. Kor.5.

Nikada četvrta zapovijed o suboti nije ponovljena u Novom zavjetu kao obvezna za nas.

Slijedeći stihovi ukazuju kako je ostalih devet zapovijedi ponovno utvrđeno u Novom zavjetu:-

1. zapovijed u Ef.4:6; 1.Iv.5:21; i Mt.4:10
2. zapovijed u 1.Kor.10:14; i Rim.1:25
3. zapovijed u Jak.5:12; Mt.5:34,35
5. zapovijed u Ef. 6:1,2; Kol.3:20
6. zapovijed u 1.Iv.3:15; Mt.5:21
- 7.zapovijed u Heb.13:4; Mt.5:27+28
8. zapovijed u Rim.2:21;
9. i 10. zapovijed u 1. Timoteju i u 1. Kor. 5:1

ZAŠTO ČITATI I STARI ZAVJET?

Čitajući Stari zavjet možemo mnogo toga saznati i naučiti. To je ne samo povijest Izraelskog naroda, već i Božje Očinsko srce koje je kroz tisućljeća nastojalo zadobiti poslušnost onih, koje je sebi izabrao.

Njegova pravednost je jednaka milosti, jer da nije tako silna, odavno bi ga istrijebio, kao mnoge neznabožačke narode. Svaki događaj dat nam je za pouku i primjer. Oni su imali Zakon i znali su što ne smiju, ali nisu imali snagu da to ostvare.

U Novom zavjetu Isus Krist nije čovjeku, koji se pokaje, dao samo oprostjenje, već ga je i oslobodio da ne mora više griješiti. Poslao je Duha Svetog kao Pomoćnika i Branitelja, pa je čovjeku moguće da se silom Duha Svetog odupre napasti i namjerno više ne griješi.

STAROZAVJETNA PROROŠTVA O ISUSU

Božja namjera spasenja ljudi je bila usredotočena na Isusa Krista. Obećanja koja je On učinio Evi, Abrahamu i Davidu, govorila su o Isusu kao o njihovu doslovnom potomku. U stvari, cijeli Stari zavjet ukazuje i prorokuje o Kristu. Zakon Mojsijev, kojemu se Izrael trebao pokoravati prije Kristova vremena, uvijek je ukazivao na Isusa:

"Prema tome, Zakon nam je bio čuvar da nas vodi u Krista..." (Gal.3:24). Tako se za blagdana Pashe, trebalo zaklati jedno jagnje bez mane (2.Moj., 12:3-6); To je predstavljalo Isusovu žrtvu: *"Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta"* (Iv.1:29 1Kor.5:7). Savršeno stanje koje se tražilo za žrtvovane životinje je ukazivalo na savršeni Isusov lik. (2Moj.12:5; 1Pet.1:19).

U Psalmima i Prorocima Staroga zavjeta, ima bezbroj proroštva koja se odnose na Mesiju.

Ona su osobito usredotočena na opisivanje kako će On umrijeti. Odbijanje Hebreja da prihvate ideju o Mesiji koji umire, bilo je jedino zbog njihova nemara da uoče ostvarenje ovih proroštava. Pročitajmo neka od tih proroštava:

Starozavjetna proroštva

"Bože, Bože moj! zašto si me ostavio"? (Ps.22:1).

"Koji me vide, podruguju se meni, razvlače usne, mašu glavom, i govore: 'U Jahvu se on

Ispunjenje u Krista

Ovo su bile Isusove riječi na križu (Mt.27:46).

"Narod je stajao tu i promatrao. Članovi Velikog vijeća rugali se:' Druge je spasio! – govorahu.-

uzda, neka ga sad izbavi, neka ga spasi ako mu omilje!"
(Ps.22:8-9).

Neka spasi sam sebe, ako je zbilja Božji Mesija. Izabranik!" (Lk.23:35; 8:39); "...mašući glavama." (Mt.27:39).
Ovo su rekli dok je visio na križu (Mt.27:43)."On se uzdao u Boga, neka ga sad oslobodi..'

"Grlo je moje kao crijep suho, i moj se jezik uz nepce slijepi... probodoše mi ruke i noge". "sve kosti svoje prebrojiti mogu,...
(Ps.22:16-18).

Ovo se ispunilo u Kristovoj žeđi na križu (Iv.19:28). Probadanje ruku i nogu se odnosi na fizičku metodu upotrebljavanu kod raspeća.

"Haljine moje dijele među sobom, i kocku bacaju za odjeću moju." (Ps.22:19).

Točno ispunjenje ovoga se nalazi u Mt.27:35.

Uočljivo je da je Ps.22:23, citiran u Heb.2:12. odnosi na Isusa.

"Tuđinac postadoh braći, i stranac djeci majke svoje. Jer me izjela revnost za Dom Tvoj jede me....." (Ps.69:9-10).

Ovo dobro opisuje Kristov osjećaj otuđenosti od svoje židovske braće i svoje vlastite obitelji (Mt.12:47-49), a citirano je u Iv.2:17

"U jelo mi žuč umiješaše, u mojoj me žeđi octom napojiše".
(Ps.69:22).

Ovo se dogodilo dok je Krist bio na križu (Mt.27:34).

Cijelo 53. poglavlje Knjige o Izaiji je značajno proroštvo Kristove smrti i uskrsnuća, čiji je svaki stih imao svoje jasno ispunjenje. Navest ćemo samo dva primjera:

"kao ovca nijema pred onim koji je striže ne otvori usta svojih"
(Ps.53:7).

Krist, Jaganjac Božji, je za vrijeme svog suđenja šutio
(Mt.27:12,14).

"Odrediše mu grob sa zločincima, ali na smrti bi pogreban s bogatijem" (Is.53:9).

Isus je bio razapet sa zločincima
(Mt.27:38), *ali je bio ukopan u grobu bogata čovjeka* (Mt.27:57-60).

Nije ni čudo da nas Novi zavjet podsjeća da su "zakon i proroci" Staroga zavjeta temelj našega razumijevanja o Kristu (Djela 26:22; 28:23; Rim.1: 2,3; 16:25,26).

Sam je Isus upozorio, da ako ne shvatimo ispravno "Mojsija i Proroke", ne možemo ni Njega razumjeti. (Lk.16:31; Iv.5:46,47)

MISLI POZNATIH LJUDI U SVJETLU BIBLIJE

VJERA ILI RELIGIJA?

FRANKLIN:

"Ako su ljudi tako zli sa religijom, kakvi bi bili bez nje?"

HALFORD E. LUCCOK:

"Religija može biti najnemoralnija stvar na svijetu, a to je onda kad je to religija koja donosi utjehu bez pokajanja; kada daje zadovoljstvo bez priznanja grijeha."

COLTON:

Čovjek će se svađati zbog vjere; pisat će o njoj; borit će se za nju i umrijet će za nju; sve će učiniti, samo neće živjeti za nju."

HARE:

"Vjera donosi malo teškoća poniznima, mnogo ponosnima, a nepodnošljiva je oholima."

Već samo pitanje: vjera ili religija, dovodi mnoge u zabunu ili dvoumicu. Kakva je razlika?

Zanimljivo je da sam u HRVATSKO – ENGLESKOM rječniku (Milan Drvodelić) za vjeru našla prijevod – religija, ali kod riječi religija, nisam našla prijevod vjera.

U NJEMAČKO – HRVATSKOM rječniku (Dr. Blanka Jakić – dr. Antun Hurm), ponavlja se ista stvar: vjera znači religija, a religija znači vjera.

Pogledala sam i u RJEČNIK HRVATSKOG JEZIKA i tu pod a, za vjeru kaže: religija;

pod b: institucija vjerskog života u organiziranom obliku, a pod pojmom religija, našla sam opširan opis:

1. "Skup vjerovanja ili dogmi i kulturnih obreda koji predstavljaju odnose između čovjeka i božanske moći (jednoboštvo) ili nadnaravnih moći (mnogoboštvo, panteizam).

2. Vjerovanje u jedno ili više nadzemaljskih bića ili sila, i objašnjavanje svijeta tom vjerom kao kultno štovanje takvih nadzemaljskih bića."

Nisam jezikoslovac, baš naprotiv, govorim jezikom jednostavnog naroda i vremena u kojem živim, ali pročitavši objašnjenja ljudi koji to jesu, naježila mi se koža od zaprepaštenja.

Kada bi ih mnogi, pročitali, sumnjam da bi se s toliko ponosa deklarirali kao religiozni ljudi. Kako mi je dostupna, ENCIKLOPEDIJA LEKSIKOGRAFSKOG ZAVODA sa znatiželjom sam pogledala i u nju.

Pod pojmom vjera stoji: vidi religija.

Znači opet isto, ali jer je toliko zanimljivo, iznijet ću samo jedan kratki odlomak objašnjenja religije:

"Religija (latinski religio – pobožnost, poštovanje bogova), oblik iluzorne društvene svijesti o jednom ili više beskonačnih bića u kojoj se očituje ovisnost o 'natprirodnim', od čovjeka otuđenim pojavama i ljudska nemoć pred nepoznatim prirodnim i društvenim silama, što se zasniva na stvarnim, materijalnim uvjetima dehumaniziranog života; štovanje tih sila redovno je popraćeno određenim ritualnim činima i propisanim religioznim radnjama (kultovi sa žrtvama, molitve i dr)."

Tako pišu, a vjerojatno i misle znanstvenici! Istina, svezak u kojem to piše, dovršen je 1962. godine, znači u vrijeme socijalizma, pa se može objasniti Marxovom "religijom".

Očito je da svi oni koji tako pišu i povezuju pojam 'vjera' i "religija", nisu doživjeli vjeru.

Svaka osoba koja je doživjela duhovni dodir s Bogom, milost obraćenja i novog rođenja, znat će da se vjera razlikuje od religije, jer je oboje doživjela: religiju prije, a sada vjeru.

Da je tome tako, govori i Petar Žunić u svom uvodu u knjigu JEDINI PUT, Johna Wesleya, pa ću navesti izvadak iz tog uvoda:

"Sama riječ "religija" je imala u ono doba (1738. god.), kako u Engleskoj tako i u Njemačkoj, sasvim drugi značaj. Što danas tu riječ samo puni, u ono vrijeme se smatralo u punom smislu riječi: vjera, vjerovanje, bit kršćanstva, što znači kršćanin biti, a ne se samo tako zvati."

Mnogi religiozni ljudi nikada nisu ostvarili svoj duhovni dodir s Bogom. Njihovo se pripadništvo nekoj od religija očituje, prvenstveno upisom u knjigu, kao evidencija pripadništva.

Ono se svodi na povremene dolaske u crkve, odnosno hramove, održavanje (ili neodržavanje) nekih tradicija, dogmi i rituala, a iznad svega, glasnim proklamiranjem njihove religioznosti.

Prečesto se brojnošću članstva objašnjava ispravnost takvog života. Česti običaj je da se sagriješi, a onda svoje grijeha kaže čovjeku (svećeniku) i od njega dobije oprost. Potom se, nakon izlaska iz crkve novim poletom griješi dalje, često i više, jer je eto uvijek moguće dobiti oproštenje.

Takav čovjek živi u uvjerenju da je Bog dobar, (jer On nije kao čovjek) i da će sve oprostiti, jer napokon, On je ljubav.

Tu moramo stati i zamisliti se.

To što taj čovjek misli – ispravno je, no to je samo jedan dio istine. Onaj drugi, jako važan dio se svjesno ili nesvjesno odbija. Neki to čine iz neznanja, dok to drugi čine iz lakomisenosti.

Već sam čula uzrečice: "Nije vrag tako crn kako se govori!"

"Svi smo mi djeca Božja"

Samo moje mišljenje, ne bi moglo pobiti sva ta mudrovanja, ali hvala Bogu što nam je objavio svoju Riječ i u njoj svoju volju.

U Svetom pismu, u Poslanici Rimljanima 3:23, apostol Pavao piše: *"...jer su svi sagriješili i lišeni su Božje slave"*, ali onda u 24. stihu piše: *"...i svi su opravdani darom njegove milosti, otkupljenjem u Kristu Isusu."*

Oni isti će reći: *"Pa i tu piše da su svi opravdani."*

Da, mogli bi biti svi, jer je Isus umro za opravdanje svih ljudi, ali svatko za sebe treba to od Njega i prihvatiti, a prihvaća se iskrenom vjerom.

Iskrena vjera nam stvara čežnju za čistim i svetim životom. Sve što je prije bilo stvara u nama krivnju i sram, i, ako tada našu krivicu priznamo Isusu Kristu, On nam oprašta grijeha, a On to može, jer je On Bog.

Ne samo da oprost, već nas i oslobađa svih ovisnosti i donosi slobodu od ropstva grijeha. Kakva divna milost!

Opravdani vjerom u Kristovu žrtvu, sada možemo, na temelju Božje riječi, smatrati da smo primljeni u Božju obitelj.

U istoj Poslanici, 18:14-16, apostol Pavao piše:

"Svi su oni koje vodi Božji Duh sinovi Božji. Vi naime niste primili duha ropstva da ponovno budete u strahu, već ste primili duha posinjenja kojim vičemo: Abba – Oče! Sam Duh svjedoči zajedno s našim duhom da smo djeca Božja."

Dakle, oni koji su opravdani vjerom, a ne oni koji religiozno žive, mogu se zvati djecom Božjom, jer tek tada: "opravdani vjerom u miru smo s Bogom po našem Gospodinu Isusu Kristu" (Rimljanima, 5:1).

Ponovno je naglašena vjera, jer se spašavamo vjerom, a ne religijom.

Ne čudim se prevoditeljima ni većini znanstvenika zbog onog što oni govore, jer većina od njih ne može pisati i govoriti o onome što za njih ne postoji, a ne postoji jer to ne mogu niti jednim znanstvenim eksperimentom ponoviti i samim tim dokazati.

Ono što ne može većina znanstvenika dokazati, pa niti oni koji tvrde da vjeruju u Boga (ali na svoj način), može nanovo rođeni vjernik kojega Duh Sveti ispunjava. Njemu nisu potrebna visoka učilišta, već samo duboka vjera i predanje Gospodinu Isusu Kristu. Sva ta milost se ne može steći novcem, jer Gospodin traži mnogo više: On traži tebe cijelog.

J. MASON istinito kaže:

"Nešto će nas koštati da budemo vjerni, ali će nas mnogo više koštati ako to nismo!" (ne novca!)

To predanje je zapravo primanje. Što se više želiš predati, to je obilnije ono što primaš.

Spasenje je prvo, a zatim oslobođenje od grešnih ovisnosti. Dobivaš sigurnost koju prije nisi imao; postaješ smiren, što se odražava na dobrom zdravlju.

Ljubav te preplavljuje i uzdiže iznad svakodnevice. Želiš da svi ljudi okuse od te Božanske ljubavi. U svakom pogledu postaješ, ne samo prepороđen, već nanovo rođen.

Predanje Isusu Kristu ne dodiruje čovjeka samo izvana, već kako kaže

HOWELLS:

"Vjera u Isusa Krista dopire do srca i mijenja ga, što ne čini niti jedna druga religija."

Postoje još mnogi drugi blagoslovi, kao što su neobjašnjiva ozdravljenja (osim vjerom), bistrije misli, mudrost u svakodnevnom životu, kao i sigurnost da činiš dobro i da je sam Gospodin zadovoljan što prihvaćaš Njegovo vodstvo.

To nije čarolija, ali iskrena i duboka vjera uzrokuje da se događaju čuda. Vjera je zaista riznica punine i bogatstvo života.

Kada ljudi definiraju pojam vjere, kažu: "Vjera je kad se ne videći vjeruje da postoji, ono što se ne vidi."

Duhom Svetim ispunjen vjernik će vam reći, da duhovnim očima vidi ono u što vjeruje, pa tako za njega vjera postaje stvarnost.

Biti kršćanin vođen Duhom Svetim, otvara novu dimenziju već sadašnjeg života i nadu u buduću, vječni život.

Mogu samo potvrditi ono što kaže YOUNG:

"Naziv KRŠĆANIN, je najveća titula za čovjeka",
a mogu dodati i najveće bogatstvo
u ovom i u budućem životu.

MASILON:

"Vjera ne bi imala neprijatelje,
da nije neprijatelj ljudskim
porocima."

ISKUSTVO

Mladi je obraćenik upitao pastora:

"Hoću li se sada morati posve odreći svijeta?"

"Ne brini se – odgovori mu ovaj – ako si se doista obratio, svijet će se odreći tebe."

PRAVILO ŽIVOTA

Jedan mladić dobio je od svoje majke Bibliju, i ubrzo zaboravio na taj njezin dar. Nakon majčine smrti i dugog lutanja u životu, opet je tu knjigu držao u svojim rukama. Otvorio ju je i duboko potresen pročitao posvetu koju mu je napisala: "Ova knjiga odvojiti će te od grijeha, ili će te grijeh odvojiti od Biblije." Sva zla dolaze od grijeha, i zato je Biblija najbolja zaštita od grijeha i izvor svakoga dobra. Majka je znala da je Biblija potrebna njezinom sinu. I apostol Ivan posvetio je Bibliju mladeži ovim riječima: *"Mladići, pišem vama, jer ste jaki, jer je u vama riječ Božja i jer ste pobijedili zloga."* (1. Iv 2:14).

Božja riječ daje silu kojom se pobjeđuje zlo.
Snaga mladića i čednost djevojaka,
poštenje i čestitost ljudi i žena,
mladih i starih,
počivaju u biblijskim pravilima.

Ona kaže:

*"Kako će mladić čistim sačuvati put svoj? - Čuvajući riječi tvoje."
Kako će se moći vladati po Božjim riječima?*

Psalmista odgovara:

*"u srcu pohраниh riječ Tvoju, da protiv tebe ne sagriješim."
(Ps 119:9)*

STARA BIBLIJA

Nedavni događaj me je naveo da razmislim o tome, kako je Biblija knjiga koja govori svojim sadržajem, ali i svojim izgledom. Kada pogledate nečiju Bibliju, ona će vam mnogo toga reći o svom vlasniku.

U jednom razgovoru, pastor Božo nam je pričao kako je prošlog dana posjetio brata Miju Filipovića i donio mu Gospodnju Večeru. Brat Mijo ima 91 godinu i već dulje vremena ne može doći u Zajednicu, jer se teško kreće, slabo vidi, a i živi daleko od Zajednice.

Kada ga je pastor posjetio, brat Mijo je donio svoju staru, od mnogog čitanja oštećenu Bibliju. Bilo mu je neugodno što je Biblija tako trošna, ali sada kada više ne vidi čitati, sluša na CD-u propovijedi, pa tako na neki način nadoknađuje ono što gubi ne čitajući Božju riječ.

Brat Mijo ma da star, bolestan i odvojen od Zajednice osim posjeta nekolicine braće, ostao je čvrst u vjeri. Sada se pokazalo kako je bilo korisno što je mnogo čitao Bibliju, jer mu se njezin sadržaj urezao duboko u svijest.

Hvala Gospodu za našeg brata Miju!

Taj razgovor o trošnom izgledu Mijine Biblije, podsjetio me je na moju prvu Bibliju.

Obratila sam se već u zreloj dobi, ali hvala Bogu, temeljito.

Naravno da sam odmah kupila Bibliju. Kada sam uzela u ruke tu dragu knjigu, novu, novcatu, s kao snijeg bijelim listovima koji su se sjajili od čistoće na njenom rubu, skoro sam zaplakala od srama. Biblije braće i sestara oko mene imale su tamne, skoro smeđe rubove od mnogog čitanja, a mene kao da je sama knjiga optuživala. Ona je otkrivala sve moje izgubljeno vrijeme koje sam provela ne znajući njezin sadržaj, pa prema tome i život koji se nije temeljio na Božjoj riječ.

Slava Gospodu, moja Biblija više nije nova, a njen izgled ukazuje na to da sam je često listala i čitala. Pokušavam nadoknaditi izgubljeno vrijeme, ma da znam da je to nemoguće.

RAZMIŠLJANJA

Možda se to samo meni čini ili je uistinu vrlo teško povući crtu između gorljivosti i fanatizma.

Osoba koja je doživjela ispunjenje Božjih obećanja i istinitost Njegove riječi na djelu, osoba koja je osjetila olakšanje zbog oprostjenja grijeha, možda i oslobođenje od neke ovisnosti, ne može ostati hladna ili nezainteresirana.

Ta silna milost Božja, djelovanjem svoje ljubavi, pali u njoj ne samo žar, već buktinju oduševljenja. Tokom vremena, to se burno oduševljenje oblikuje u sigurnost iskrene vjere.

Takva osoba, ispunjena radošću spasenja, doživljava svog Spasitelja na temelju svog osobnog iskustva, a ne samo preko nečijeg svjedočanstva ili samo pročitane riječi Božje.

Taj istinski duboki osjećaj pobuđuje želju i potrebu da se o tome govori, svjedoči i saopći drugima, kako bi i oni mogli doživjeti tu milost i radost koju donosi živa vjera.

Oni koji iz dana u dan doživljavaju Isusa Krista, ne samo kao živog, u svom životu prisutnog Boga, već kao svog najboljeg prijatelja koji im daje mir; mir koji samo On može dati, (Iv.14:27: "Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.")

već i kao svog Zastupnika i pomoćnika u svakoj potrebi.

Takvom puninom ispunjeni vjernici ne mogu šutjeti, jer riječi hvale i slave iz njih izvire poput 'Izvora žive vode'. Htjeli bi na sva usta vikati: "Dođite ljudi k Isusu! Ne morate više nositi teret grijeha i iz dana u dan ga ponavljati.

Isus vas može osloboditi!

Pozovite ga u svoj život, jer danas je 'dan spasenja!'

(2. Kor.6:2: "Uistinu veli: 'Uslišah te u pravo vrijeme, pomogoh ti u dan spasenja.' Pazite! Sad je pravo vrijeme, sad je dan spasenja!")

Oni su tužni gledajući kako mnogo ljudi srlja u svoju propast, zavedeni krivim učenjem, mlakom vjerom ili bez vjere.

Gorljivi vjernici traže snagu u riječi Božjoj, molitvom u 'tajnoj klijeti' i s punim pouzdanjem u molitvama braće i sestara, pod budnim okom svojih pastira.

Oni dnevno čitaju Sveto pismo, provjeravajući istinitost onoga što čuju ili vide, ne samo na ulici i uopće u životu, već i u crkvi ili zajednici kojoj pripadaju.

Apostol Pavao u Djelima 20:29-30, govori učenicima:

"Ja znam da će nakon mog odlaska među vas provaliti vuci okrutni koji ne štede stada, a između vas će samih ustati ljudi koji će iskrivljavati nauk da bi odvucli učenike za sobom."

Iskreni i gorljivi vjernici budno paze na čistoću onog što se propovijeda, svjedoči, ali i živi, na osnovi Božje riječi.

Većina ljudi je nezainteresirana da sama na temelju Svetog pisma provjeri istinitost i utemeljenost nekih dogmi, predaja ili običaja. Kada se ukaže potreba, posegnu u džep i plate (nekada možda i uz mrmljanje), neki obred, pa čak i molitvu, za što u Svetom pismu u Evanđelju po Mateju 10:8, Isus kaže:

"Liječite bolesnike, uskrisujte mrtvace, čistite gubavce, izgonite zle duhove! Badava ste primili, badava i dajte."

Da se zadržimo još malo na tome što Sveto pismo kaže za svećenike takve crkve u Knjizi proroka Ezekielu 22:27-28:

"Starješine njezine, poput vukova što plijen razdiru i krv proljevaju, upropašćuju ljude, lakomi na dobitak. A proroci njezini sve to premazuju bjelilom i prekrivaju ispraznim viđenjima i lažnim

proricanjima zboreći: 'Ovako govori Jahve Gospod!' a Jahve to ne reče."

To nisu gorljivi vjernici, a nisu ni fanatici, jer unose, potpuno svjesno nauk suprotan riječi Božjoj i to u glavnom da bi se održali, umnožili broj pripadnika i obogatili.

Neshvatljiva je prisega na siromaštvo, znajući da se ulazi u jedan od najbogatijih ustrojstava.

Kada čitamo o križarskim ratovima i razbojstvima koji su se činila u ime križa (Isusa), ne možemo reći da su to pa i najniži plaćenici činili iz gorljivosti za vjeru i Krista, pa niti fanatizma, već iz čiste pohlepe, vođeni zloduhom onih, kojima je bilo najmanje stalo do križa i vjere.

Ne možemo niti zaobići Bartolomejsku noć 1572. god. u Parizu, u kojoj je pobijeno tisuće hugenota – francuskih protestanata u jednom danu, a sedamdeset tisuća idućih mjeseci.

Zove se Bartolomejska noć, jer je to zaista bila noć kršćanstva, koja je pokrenuta zlim i mržnje punim duhom Katarine de Medici, na dan kada se Margot, katolkinja, sestra kralja Charlesa IX. pristala udati za hugenota (protestanta), Henrija de Navarre-a, koji je bio kralj Navarre, a budući kralj Francuske, a izvršena 6 dana nakon svadbe.

Za Katarinu de Medici se zaista može reći da je njome zavladao sotonski duh, ali za one koji su masovno palili i ubijali, možemo ustvrditi da su, kao što Cowper kaže, fanatici kojima je kriva vatra pregrijala um.

Kod progona vještica (Inkvizicija od 1215 do 1782. god.), kada je u Švicarskoj spaljena zadnja 'krivovjernica', Anna Golden, bilo je puno mržnje, osvete i zlih namjera, opet u ime Božje, ali je bilo i mnogo fanatizma. Neki od onih inkvizitora koji su mučili bespomoćne žene, su u svom 'pregrijanom' umu vjerovali da su krive, te da to čine za spas njihove duše.

Sjetimo se spaljivanja Jana Husa 1415. god. i procesa Inkvizicije 1633. godine, protiv Galileo Galileja, kada mu je već bilo 70 godina, a sve to na temelju krive nauke i pregrijanog uma.

Između gorljivog vjernika i fanatika je velika razlika.

Gorljivi vjernik slijedi Isusa Krista i živi po Božjoj riječi, u Zajednici svetih. Zna da je milošću spašen i želi u svemu ugoditi svom Spasitelju, dok fanatik, većinom i nesvjestan da mu manjka ljubavi, tvrdoglavo i uporno nameće svoje uvjerenje i žesti se, ne bude li odmah prihvaćeno njegovo mišljenje, zaboravljajući da je obraćenje, a još više posvećenje, dugotrajan proces.

Fanatik općenito naglašava svoju svetost, svoj žar, svoju sposobnost. On ne niječe Božju pomoć, ali kao da hoće reći: "Bog je to učinio, jer sam ga ja molio! – Bog je to učinio jer sam ja bio dobar (pobožan)!" On govori i provodi svoju volju uvjerivši sam sebe da je to Božja volja. Fanatik naglašava svoju poniznost, kao da kaže: "Gledajte kako sam ponizan i malen", a pritom misli da je upravo zato velik, jer je ponizan. U većini slučajeva fanatici vjeruju da postupaju ispravno u žaru svoje vjere i teško ih je uvjeriti da nisu u pravu. Osudit će svakoga tko ih upozori i ustvrditi da nisu vođeni Duhom Svetim i da ga zato ne mogu razumjeti.

Od svih fanatika, najopasniji je vjerski fanatik. On nanosi sam sebi i svom duhovnom zdravlju veliku štetu, ali je u punoj mjeri nanosi vjeri, koju tako fanatički zastupa.

U vjerniku ispunjenom Duhom Svetim, žar vjere se produbljuje. Njegov zanos se ne smanjuje, ali se ljubav i razumijevanje, strpljenje i duhovnost produbljuje.

Bogu nisu potrebni fanatici koji u Božje ime provode svoje mišljenje, isto tako kao ni oni kojima je kolektivna amnezija oduzela svaku prosudbu, već su mu potrebni mudri, Duhom Svetim ispunjeni vjernici, koji ne srljaju silom, niti svojom snagom, već napreduju Duhom Božjim.

Zaharija 4:6 b:

"Evo riječi Jahvine Zerubabelu: "Ne silom niti snagom, već duhom mojim!" - riječ je Jahve nad Vojskama."

Bogu su potrebni ljudi koji, ne zato što moraju, već iz ljubavi izvršavaju Njegovu volju, a ne oni koji dodaju ili oduzimaju od Njegove riječi i svojim, 'krivom naukom pregrijanim mozgom', žele 'poboljšati' vjeru, koja se ne mijenja jer je jednom dana vjernima.

Judina Poslanica, 1:3

"Ljubljeni, dok se nosim brižnom željom da vam pišem o našem zajedničkom spasenju, prisiljen sam da to učinim opominjući vas da se borite za vjeru koja je jedanput zauvijek predana svetima".